

„STRAŽA“

izhaja v ponedeljek, sredo in petek
popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Telefon št. 113.

Celo leto	12 K
Pol leta	6 K
Četrt leta	3 K
Mesečno	1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 4.

Maribor, dne 8. januarja 1909.

Letnik I.

Nov atentat na slovensko
uradništvo.

Zopet imamo dokaz, da podpira naravnost brutalno germanizacijo na Slovenskem, katero vodita Südmarka in nemški Schulverein, le vladni sistem. Opetovano smo se že pritoževali, da ne trpimo, da bi na slovenskih tleh sodelovali nemškutarski uradniki v društvih Südmarka in Schulverein. Toda vedno se je celo od vladne strani naglašalo, da ste ti dve društvi popolnoma nedolžni in imata jako blagi namen. To mnenje je vcepil vsenemškim ministrom, ki radi store za svoje poturice največje žrtve, nemški Volksrat, ki vodi vsenemško vladno zlasti v uradniških vprašanjih. Vsakemu Slovenceu in vsakemu Slovanu mora zavreti kri, če vidi provokativno postopanje vseh nemških merodajnih krogov nasproti slovenskemu tlačnemu ljudstvu.

Slovenci, ki imate še mirno kri, čitajte oklic, katerega objavimo doslovno, razmotrivajte ga in širite med ljudstvom dejstva, ki kažejo jasno, kako nas črte nemškutarji in njih društva. Oklic je nabit na vseučilišču na Dunaju in se glasi tako-le:

Z. 732 ex 1908-9. Wien, am 21. Dezember 1908.

Kundmachung.

Der Verein „Südmark“ hat mit Zuschrift vom 17. Dezember 1908, Z. 3527, nachfolgendes anher mitgeteilt:

Nach den bisher gemachten Erfahrungen sowie insbesondere infolge Mitteilungen des deutschen Volksrates für Untersteiermark steht ernstlich zu befürchten, daß mangels deutscher, der zweiten Landessprache mächtiger Bewerber um Zulassung zum richterlichen Dienste in gemischtsprachigen Gebieten der künftige Richterstand dortselbst vorwiegend u. zw. auch dann eine slovenische Besetzung finden muß, wenn selbst der Justizverwaltung dies nicht erwünscht wäre.

Schon in allernächster Zeit soll ein starker Zustrom slovenischer Rechtspraktikanten und Auskultanten zu den Gerichtshöfen in Marburg und in Cilli erfolgen. Hierauf rechtzeitig aufmerksam zu werden und Hilfe eintreten zu lassen, erscheint unerlässlich.

Der Verein „Südmark“ wie auch der deutsche Volksrat für Untersteiermark wird solche Bewerber, welche bei einem oder andern der vorgenannten Gerichtshöfe richterliche Dienste zu nehmen bereit sind,

durch Unterstützungen in die Lage versetzen, sich wirtschaftl. selbständig zu machen.

Man ersucht hievon Kenntnis zu nehmen und in geeigneter Weise für die Verbreitung dieser Mitteilung zu sorgen.

Deutsche Bewerber für richteramtliche Stellen (Rechtspraktikanten, Auskultanten und Notariatskandidaten) wollen sich an den Obmann des deutschen Volksrates für Untersteiermark, Herrn Dr. Gustav Delpin, Rechtsanwalt zu Friedau, wenden.

Ich setze hievon die Studierenden in Kenntnis. Menzel m. p. Der Rektor: Exner m. p.

Take oklice nabija rektor dunajskega vseučilišča na uradno desko. Mi se zavarujemo najodločnejše proti nastopu nemškega rektorja in javno milujemo slovenske in slovanske slušateljce, ki morajo delati izpite pri izpraševalnih mizah, okrog katerih sedijo taki nemški učenjaki in profesorji.

Vprašamo pa resno naučno ministrstvo: „Je-li tem nemškim šovinistom že res vse dovoljeno? Naš odgovor na taka izvajanja mora biti nasproti ministrstvu tem izdatnejši: Slovensko vseučilišče Slovencev v Ljubljano!

Dvorni svetnik — panslavist.

Na Dunaju živi bivši vseučiliščni profesor Jagič, dvorni svetnik, ruski državni svetnik, ud različnih akademij itd. itd. Da je gospod Vatroslav dvorni svetnik v Avstriji in državni svetnik v Ruski, da je član vseh mogočih akademij itd. itd., nas malo briga, ravno tako malo, nego da biva na Dunaju in da sploh živi. Kdo pa se briga za vpokojenega dvornega svetnika? Se pes pred njim ne zmigne več z repom.

Ampak gospod Jagič je tudi učenjak. Pa še kakšen učenjak! Vsaj časi so bili, ko so Slovenci vsi pred vsakim človekom, ki je blagovolil in „ponižal se“, ukvarjati se s slavistiko, popadali na trebuhe in mu lizali podplate. Ti časi, upamo, bodo kmalu minili. Cisto minili še niso; to dokazuje dejstvo, da je pred kratkim Slovenska Matica, oziroma njen odbor, poslala dvornemu svetniku — pri tej besedi se vsakemu pasje ponižnemu slovenskemu uradniku srce in hlačice stresejo — veliko spomenico k 70letnici. Lepo od odbornikov, da se tako ponižno klanjajo gospodu dvornemu svetniku — saj je to stara lepa navada ponižnega kmetavzarskega slovenskega naroda

— morda jim pripomore do kakih kolajn; če le ne bodejo te samo usnjene kolajne! Sicer nas pa tudi to nič ne briga. Če se učenjaki klanjajo učenjaku, naj se klanjajo! In če tudi kdo rad še leži na trebuhu pred c. kr. dvornim svetnikom kot takim, blagor mu! Kaj nas to briga? Stare lepe slovenske šege in navade vendar ne smejo izumreti. In mi smo politiki; kaj nas briga učenjaštvo, kaj uklanjanje in ponižanje samega sebe, kaj stare narodne navade!?

Ampak gospod vseučiliški profesor v. p. in c. kr. dvorni svetnik in ces. ruski državni svetnik in akademik in bogve kaj še, gospod Vatroslav Jagič je tudi politik in kot tak zanima tudi nas.

Gospod Jagič je doma nekje pri Varaždinu. Rodom je tedaj hrvatski kajkovec; tedaj prav za prav Slovenec. „Oh, kaka čast za naš mali narod!“, slimo zdihovati vse rodoljube starega (ponižnega) kopita in vse mehko-narodnočutne slovenske dame. No, žal, da jim moram povedati, da se gospod Jagič do sedaj še nikakor ni brigal ni najmanj za naš narod, nikdar ni postal slovenski Nacek, ampak še vedno ostal slovenski Vatroslav.

Slovanski Vatroslav je naš Jagič zares. Ni mu zastoj očital pred leti „Obzor“, da je bil svoje dni že vseh narodnih pokolenj. Bil je med Rusi Rus, med Srbi Srb, med Hrvati Hrvat in tudi v različnih perijodah svojega življenja je bil pripadnik različnih narodov. Ker mu je bilo različnih slovanskih narodov premalo, je še nalašč iznašel nov slovanski rod — bosanski, da bi z Bošnjaki mogel postati Bošnjak. A Slovan je bil vedno, to se mu mora pripustiti, čeravno je drugače v svoji obitelji bil Nemec, kakor pred njim veleslavist Miklošič. In še kakšen Slovan! Vseslovan, panslavist v pravem velegermanskem pomenu te besede; on edini je skusil v svoji osebi zjediniti vse slovanske narode in je s tem pokazal pot vsem prihodnjim panslavistom. Pa mi smo Slovenci in nismo Vseslovani, kaj bi nas Vatroslavova panslavistična politika brigala, a gospod Jagič deluje tudi politično v ožjem delokrogu.

Gospod dvorni svetnik itd. itd. je med vsemi drugimi zasluženimi in nezasluženimi, učenjaškim in neučenjaškim delom zasluženimi častmi tudi član gosposke zbornice. Pa kaj tudi to nas briga; čisto nič! Če je še eden tak prileten plemenit ali neplemenit možič v tej zbornici, v katero pridejo skoraj same luči sveta (ali kaj?) — plemenitaši ali pa luči birokratije in katedrov, se pravi bivše luči, to ne pomeni za Slovence ne dobitke ne izgubitev, ravno tako malo kot za Avstrijo. Kalamiteta je samo to, da se po nepo-

PODLISTEK.

Na smrt obsojeni?

Ksaver Meško: Dramatska slika v 3 dejanjih. — Izdala in založila Družba sv. Mohorja v Celovcu.

Prav kakor nalašč igrokaz za narodne stražarje je obelodanil Ksaver Meško za novo leto. Ker osebno dobro pozna tužne razmere ob severni narodni meji Slovencev od ogrskega vzhoda pa do skrajnega zapada na Koroškem, in še vedno živi in se trudi v takih razmerah, zato je mogel pisatelj poseči uspešno v življenje ter zajeti iz njega tako žive tipe, ki jih rodijo — žal in hvala Bogu — tako žalostne razmere.

Dejanje se vrši v koroški vasi. Ohol tujec Gelb je obogatel med slovenskim ljudstvom, zdaj si ga pa hoče popolnoma zaslužiti ter z znanimi nam sredstvi ob volitvah prodré kot poslanski kandidat. Toda začelo se je svitati po tužnem Korotanu. Tudi naša vas ima že nekaj zavednih mož, kakor starega korenjaka Seljana; mladi učitelj s kaplanom se trudita z izobraževalnim delom ljudstvo dvigniti ter mu vcepiti narodno zavest in ponos, sporedno ga pa tudi gospodarski utrditi in osamosvojiti. V zvezi z Seljanovim sinom Ivanom, ki se kot izučen trgovec ravno vrne iz tujine domov, kamor ga je vleklo srce — kajti „mati je domovina!“ — začne delo že ob teh volitvah. Na burnem shodu je Ivan nevarno ranjen, ter je navidezno ves napor bil zaman. Toda zloba in krivica je priklopila že do vrha: Gelb je kot varuh nedolžne Kriste — Ivanove izvoljenke — jo oderuško hotel spraviti ob vse njeno premoženje, Kristino se-

strično Hildo, svojo drugo varovanko, je bil pa pohotnež upropastil moralno in fizično, in zdaj je hotel izgnati iz hiše še Seljana, češ, da mu dolguje ta še veliko svoto, dočim je bil isto Ivan ob vrnitvi že poravnal, toda je vražji lisjak Gelb dal pobotnico Ivanu, ko je bil ta dozdevno smrtno ranjen, ukrasti iz žepa. V sled maščevalnosti Hilde in bivšega Gelbovega pisarja Pevea pride vse na svetlo; Gelb hoče Pevea ustreliti, pa ne zadene; ravno pride tudi obvestilo, da je Gelbova izvolitev razveljavljena, in nekdanj bogati in vsemogočni Gelb mora z orožniki, da ga izroče roki pravice. Vneti rodoljubi pa si na razvalinah prejšnje krivične oblasti prisežejo medsebojno zvestobo, da hočejo delati z novimi močmi, da rešijo dom in narod, že tolikokrat obsojeni smrti, ter navdušeni zapojejo „Pobratimijo.“

V okviru malega dejanja pa nastopajo tipi od najiskrenejšega rodoljubja, mlačnosti in nezavednosti pa do ostudnega klečeplastva pred tujcem in izdajstva nad svojim rodom na eni, pa do največje neznosti in čistosti srca, a tudi globoke propalosti na drugi strani. Čista ljubezen izvoljenih sro, goreča ljubezen do domovine, te uboge in vendar vselej ljubeče matere, teptane in zaničevane od tujine, preveva celo igro. Seveda je delo zelo tendenčno ter tudi takoj od kraja jasno pokaže, da noče biti presoja iz zgolj umetniškega stališča brez ozira na bridko realno življenje. Toda tudi takih del potrebujemo, in menimo, da bo ta igrokaz lahko več koristil, nego na stotine onih l'art pour l'art-spisov in sanjarij, ki le izžemajo dušno energijo pisateljev in čitateljev, realnega življenja pa v dobrem smislu oploditi ne morejo.

Gotovo so v igri tudi razna mesta, ki imajo

svoje dokaj čutne nedostatke bodisi dramskotehniške, bodisi druge vrste. Toda naj poizkusi kdo podati nam dramo s podobno vsebino, ki bo povedala in pokazale vse, kar je potrebno za umevanje teh obupnih razmer, v katerih mora narod nasilne smrti umirati, ki pa bo vendar ostala zgolj „visoka umetnost“ in se bo izognila vsem realističnim prizorom, kakor jih nudi ta igra.

Kako obupne morajo biti te razmere, se pač najbolj vidi iz tega, da so Meška, to mehko, nežnega hrepenenja polno umetniško dušo, prisilile, da je prijel za pero, ga pomočil takorekoč v gorko kri svojega zatiranega naroda ter začel pisati dela, s kojima kliče maščevanje nad krivico, pred vsem pa poziva k samoprebuji naroda, da bi se začel zavedati svojih sil ter se dvignil k življenju. To so zlasti: „Na Poljani“, „Mati“ in „Na smrt obsojeni?“ Zadnjemu naslovu je pisatelj pristavil vprašaj, kar znači pač njegovo zaupanje v bodočnost.

Najkrasnejše je prvo dejanje, ki konča z veliko dramsko silo. Drugo in tretje dejanje so bili ljubljanski igralci, ki so igro lani tudi v Mariboru predstavljali, tako skrajšali in pokvarili, da bi človek moral soditi, da sploh ni bilo od istega pisatelja. Tukaj je priobčeno delo v celoti, deloma tudi nekoliko predelano.

Naj bi se igre lotili odri onih društev, ki imajo že dokaj šolane igralce. Na dvojno pa naj že tu opozorimo vse prireditelje: prvič na uprizarjanje turbulentnih scen, kakor so shodi in zlasti burni steki ali rabuke, da se ne igra divje, ampak naj se igralci na odru krotijo ter igrajo čim najbolj diskretno, ker se sicer vse osmeši. Druga stvar pa zadeva priprosto občinstvo, ki se igrokazov ne zna prav uživati, am-

trebnem večinoma različni govori te zbornice tudi tiskajo v časnikih in občinstvo že iz same navade in ponižnosti zija ko noro, kadar čita te veleuhovite govore zlasti vseučiliških korifej, čeravno jih jim diktira dostikrat hypermarasmus senilis.

Ze enkrat je naš Vatroslav Jagić streljal preljubi vladi na ljubo v gosposki zbornici grozovite kozle, ko je oddal nekako „strokovnjaško izjavo“, da v Bosni „ni hrvatskega in ni srbskega jezika, in ne hrvatskega in niti srbskega naroda, ampak jezik in narod sta bosanski jezik in bosanski narod.“

Tedaj mu je hotel dijaški zarod bosanskega naroda zapisati na hrbet s palicami slavistično lekcijo o etnografskem značaju bosanskem, gospod dvorni svetnik je z naporom ušel batinam na tramvajski voz. Na katedru se pač ni upal takih mnenj zastopati, ker bi mu bili poslušalci ušli, a v javnosti je bil drug političen slavist po vsakdanjem vladinem naročilu.

Ali je smatrati takega učenjaka, ki vprega svojo učenost, svoje nazore, ki bi mu morali biti sveti, v politične gare, še za učenjaka?

Pa iz tega jednega slučaja se gospod dvorni svetnik, član gosposke zbornice in vladni privrženec, ali bolje rečeno, vladni duševni suženj, še vedno ni dosti naučil.

Zgodil se je zopet tak slučaj. Za ta slučaj je sicer našega veleučenjaka okrcal že sobotni „Slovenec“, a vse prerahlo in premalo.

Mi smo že davno vedeli za to najnovejšo prifrknjenost gospoda profesorja, pa vedeli smo, da gospod dvorni svetnik slovi med svojimi učenci, da čeravno pravzaprav rojen Slovenec o Slovenceh ničesar ne ve, da slovenskega jezika niti ne razume pošteno, in to kot slavist na dunajskem vseučilišču. To se ni čuditi potem, da tudi objavlja tako abotne nazore o Slovenceh, ker mi vemo, da večina njegovih učenjaških zaslug obstoji v tem, da je prepisavši staro-slovenske spomenike, jih izdajal. S tem imponira morda drugim ljudem, nam ne. To bi delal lahko vsak pisarski kuli. S kako natančnostjo je to delal, se tudi ne da lahko kontrolirati. Po tem, da na na fotografiji natančno izražene črke i na nekem kamnatem staroslovenskem spomeniku ni videl, ne bi ga hoteli mi ceniti kot prenatanečnega človeka. Sploh mislimo mi, da v slavistiki za Miklošičem še dolgo, dolgo ne pride ničesar in potem spet še nič in potem še-le čez dolgo gospod Jagić.

Mi bi bili pustili tedaj Jagića kot za Slovence ne merodajnega učenjaka in vrhu tega abotnega političnega prifrknjenca pri pokoju, a dejstvu, da se te dneve še-le Matičin odbor, ki je vendarle moral vedeti za najnovejši duševni proizvod gospoda Jagića, ni obotavljati objaviti Jagićeve zahvale za čestitko k 70letnici, in da je tudi Slovenec zapisal nekaj besed o Jagićevih napadih na Slovence, primorali sta tudi nas, da napišemo nekaj besed o Jagićevih pustolovstvih.

Pustolovstva so res to, kar je pisal Jagić: to največ, če niso še kaj hujšega. Pri Teubnerju v Lipskem namreč izhaja knjiga izmed onih nebodijih treba, ki, kakor mnogo modernih revij, prežvekuje za lajke visoke učenjaške in politične probleme. Da se dajajo za tako ceno prodajo učenosti izrabljati resni učenjaki, to je sploh žalosten znak naših časov. — Zbirko spisov, ki se imenujejo „Kultur der Gegenwart“ izdaja Henneberg.

Kakor marsikdo izmed nas še ne ve, so nemški politiki obupali, da podjarmijo slovenski narod popolnoma. Sklenili so tedaj, kadar pride pri nas do kakke velike homatije, otresti se nas Slovencev in pustiti nam vse ozemlje do Drave. Pa ne vsega, ne. Tako-zvani „Drang nach Süden“ zahteva za Nemce Trst (primerjaj Südmarkino delavnost), radi tega bi radi obdržali za se novo železnico od Celovca do Trsta in seve tudi ozemlje okrog nje do zapadne avstrijske meje. Zato tudi dela Südmarka s takim naporom in tako velikimi denarnimi žrtvami, da bi pri Mariboru in Celovcu predrla Nemcem pot do Drave in da bi vtisnila vsem slovenskim krajem severno od Drave in zapadno od Borovelj, Radovljice, Idrije in Divače

pak vedno rado sledi bolj posameznim kretnjam znanih jim oseb-igralcev, nego da bi sledilo zunanemu in znotranjemu razvoju dejanja. Sicer v tem tudi naša malomestna in tržka publika iz večine ni na višji stopinji, nego priprosto ljudstvo. Dobro bo torej, pri važnejših igrah občinstvo poprej na kratko opozoriti na celotno idejo igre, pa mu zabičati, naj se ne smeji vsaki malo komični besedi — ki v zvezi z dejanjem morebiti niti nima takega pomena — zlasti pa, da se pri resnih prizorih naj ne smeji po otročje, ampak naj čaka na razvoj dejanja.

To je kos nekake pedagogike za uživanje dramske umetnosti sploh, ki pa je v svojem prosvetnem delu tudi ne smemo zanemariti; omenili pa smo to ob „Na smrt obsojenih“, ker bi bila velika škoda, če bi se ponekod pretresljiva tragika te igre — tragika je včasih tudi v na zunaj komičnih prizorih, n. pr. proti sklepu pri polblaznem Pevcu — izgubila vsled nerodnosti igralcev ali občinstva ali pa celo obojnih!

Ker bo pa le razmeroma malo odrov moglo to igro uprizoriti, naj jo pa društvene knjižnice spravijo med ljudstvo, zlasti med naše ljudstvo po Koroškem in Štajerskem, ki ga sovražne sile še vedno s takšno škodoželjnostjo obsojajo na smrt! S. S.

nemški značaj. Jagić je slovansko ozemlje v omenjeni knjigi, kjer je donesek o slovanskih jezikih njegovo delo tako omejil, da ga najhujši südmarkovec ne bi skoraj mogel bolj ostriči. Jagić trdi, da prebivajo Slovenci na Štajerskem samo južno od Drave, da jih je na Koroškem „samo v nekaterih dolinah“ dobiti. Kranjski jim je še celo privoščil, na Primorskem pa trdi Jagić, da se dobe Slovenci samo med Trstom in Gorico. To je škandal brez primere. Vse Slovence severno od Drave in vse Slovence severno od Gorice, dalje vse prekmurske in ogrske Slovence je „slavist“ Jagić uničil. Pravo politično hudodelstvo pa je, da je koroške Slovence tako zmrcvaril, da jih je „samo po nekaterih dolinah“ še nekaj pustil. Ali ne škoduje tako pisanje naših „strokovnjakov-slavistov“ ogromno slovenskemu narodu? Mi politiki se trudimo in do krvi borimo in pehamo za vsako ped slovenske zemlje, gospodje hofrati in profesorji na katedrih pa pišejo za nemške tvrde „učene“ spise, v katerih uničujejo naše delo. Kajti iz takih spisov zajema širša javnost svoje znanje in svoje nazore o Slovanih. Na take spise in „strokovnjake“ se pa sklicujejo o slovanskih rečeh kat eksoben slabo poučeni ministri in nemški politiki. Saj mora taka knjiga, navzlic temu, da ima nje vsebina k večjemu vrednost časniškega podlistka, imeti vseeno velik vpliv, ko jo pišejo samo najboljše glave izmed nemških in nenemških učenjakov.

Pa ne dovolj; v istem „Bildungsgeschwätz“ dal je Jagić našemu narodu še hujšo brco. O našem jeziku pravi namreč zaničljivo, da se ne bo nikdar povzpelo do večje veljave in da bo ostal vedno brez pomena. Kdor prebere dotični Jagićev spis, mora slovensčino naravnost zaničevati. Jagić govori o slovensčini kot o nekem čisto izkvarjenem narečju polnem germanizmov. Novejše književne slovensčine Jagić gotovo niti ne pozna — to bi bilo najbrž preveč zahtevati od takega visokega gospoda, ki mu slovenski častivci itak radi delajo komplimente.

Zares čudni so ti častivci! Jedva, da je ta imenitni Jagićev spis izšel, se že požurijo prijavljati plamteči osrečenosti, da jim je na njih čestitko previsoki gospod dvorni svetnik sploh kaj odgovoril, njegov odgovor v celoti v vseh večjih slovenskih časnikih. Kaj pa si naj naš narod misli o naših velmožeh slovenskih v Ljubljani pri Slov. Matici, če obračajo take kozolce?!

„Slovenec“ zaključuje svoj članek z besedami: Neki slavisti si hočejo pridobiti pri Nemcih in v „učenem“ svetu veljavo s tem, da v nič devajo svoje lastne rojake. Mi pa smo zato tukaj, da brez strahu povemo takim gospodom v obraz: To je sramota! Mi sami pa pravimo, to ni več sramota, temveč ali skrajna nevednost, ali pa birokratična omejenost in duševna sužnost Nemcem in vladi v prid. Kdor pa je tak, to ni več učenjak, ampak ali nevednež, ali pa duševni revež.

Politični pregled.

Državni zbor. Po dosežanih dispozicijah se snide poslanska zbornica dne 19. t. m. Na dnevnem redu so nujni predlogi. Kot prvi pridejo v razpravo predlogi o nemirih na Spod. Štajerskem, Kranjskem, Tirolskem in Češkem. O vseh se bo v eni debati razpravljalo, ker so „sorodni“. Obenem se bo začelo veljavno delo v odsekih. Budžetni odsek ima še celi budget za 1909. Zavarovalni odsek se bode bavil z zavarovalnim vladnim predlogom. Od Slovencev sta v odseku dr. Krek in Gostinčar. Predsednik odseku še ni določil, želijo pa si tega mesta Poljaki, krščanski socijci in socialdemokrati. Železniški odsek bo odločeval o poddržavljenju nekaterih železnic. Bosanski odsek, kojemu se je izročila aneksijska predloga, bo tudi zanimiv. V njem zastopa Slovence dr. Sušteršič. Odsek za novi pravilni red se je tudi že parkrat resno pripravil na delo, in sedaj je upanje, da svojo nalogo tudi izvrši. V njem je od Slovencev dr. Korošec. Prihodnji čas bo torej bržkone delovanje v odsekih glavno delo v zbornici, a javne seje se bodo vršile le v toliko, da se obdržijo odseki sklepni.

Slovanski kongres v Pragi. V hrv. Kolu, ki ga je izdala Matica hrvatska za l. 1909., piše hrv. poslanec Stjepan Radić na strani 260.: „Kakor se vidi, bila je jugoslovanska skupina (na kongresu) najmanj parlamentarna, to je mnogoštevilne jugoslovanske stranke so bile na kongresu najbolj nepopolno zastopane. Prireditelji kongresa se izprva nameravali, da naj bo na njem večina narodno-liberalnih elementov; no, pred kongresom je zavladalo mnenje, da se ima vsak slovanski narod pobrigati, da je čim bolj in popolneje zastopan...! Slov. klub v državnem zboru je svoj čas sklenil, da se ne udeležijo kongresa, ker se ga je oficijelno povabilo še le par dni pred kongresom. To dragoceno priznanje, da sta dr. Kramar in Hribar iz kongresa hotela napraviti slovansko-liberalni strankarski shod, le opravičuje sklep Slov. kluba.

Pred vojsko? Milovančev govor je zelo ozlovoljil dunajske diplomatske kroge. Zunanje ministrstvo bo storilo energične korake proti hujškajočim besedam, ki jih je med skupščino govoril voditelj zunanje politike. Našemu poslaniku grofu Forgachu se je ukazalo, naj se takoj poda k ministru Milova-

noviču in ga vpraša, ali je tekst njegovega govora, kakor je bil priobčen v listih, avtentičen in če je istinito oddal take izjave. V slučaju, da je Milovančev res tako govoril in ako se ne opraviči, naj grof Forgach takoj odpotuje iz Beograda. Milovančev je odgovoril, da poročila o njegovem govoru niso popolnoma resnična. Avtentični tekst govora bo dogotovljen še-le v nekaterih dneh. Do tedaj bo visela pela zadeva še v zraku. Tudi v ruskih vladnih krogih je naredil Milovančev govor jako slab utis. Splošno vlada mnenje, da Srbija dela z vsemi sredstvi za vojsko proti Avstriji. Ker bojne priprave Avstrije niso spravile iz ravnotežja, vsled tega se je Srbija zatekla k javnim žaljenjem.

Srbsko ministrstvo odstopilo. Ministrski predsednik Velimirovič je podal v torek kralju ostavko celokupnega ministrstva, ker mu skupščina ne zaupa tako, kakor bi bilo to za sedanje resne razmere potrebno. Kralj Peter ni sprejel demisije.

Reforme za Bosno in Hercegovino. Kakor znano, je bila prošle dni v skupnem finančnem ministstvu enketa, katera se je bavila z mnogimi notranjimi reformami za Bosno in Hercegovino. Baron Burian je izdelal več zakonskih načrtov, ki se tičejo uprave teh dežel, kakor tudi sistematične ureditve pravosodstva. Vsi načrti bodo predloženi obema vladama.

Avtonomna carinska tarifa proti Črni gori. Proti Črni gori se je uvela avtonomna carinska tarifa in sicer zaradi tega, ker je Črna gora sama uvela proti Avstrijsko-Ogrski maksimalno carinsko tarifo.

Ekspoze turškega velikega vezirja prihodnji pondeljek bo precej obširen. Obsegal bo zgodovinski pregled do časa, ko je sultan Selim II. poskušal z reformami, dalje razvoj dogodkov do zadnjega razpusta parlamenta in berolinskega kongresa. Kot glavni vzrok težavnega notranjega položaja bodo navedene slabe finance. Turški časopisi sodijo, da bo veliki vezir dobil v zbornici večino za svoj ekspoz.

Starostno zavarovanje na Angleškem. S prvim januarjem je stopil v veljavo zakon o starostnem zavarovanju. Vsakdo, kateri prekorači sedemdeseto leto in dokaže, da ima manj ko 31 angl. funtov in 10 šilingov (okoli 756 K) letnega dohodka, dobi od države 5 šilingov podpore. Poštni uradi imajo to nalogo, da izplačujejo. Do zdaj se je že 700.000 oseb naznanilo. Od teh jih je v Londonu samem 40.000. S tem novim zakonom ima država na leto 225 mil. stroškov več. Kakor z vsakim novim zakonom, tako so tudi tukaj nastale nekatere nejasnosti. Razne železniške družbe so odpovedale različnim uslužbencem podpore, češ, saj dobe zdaj od države. Drugič so se pa tudi taki oglašali za zavarovanje, ki so imeli blizu 31 funtov 10 šilingov prihrankov in bi si torej lahko nakupili rento pri kaki zavarovalni družbi. Delati predpise delavcem zaradi nalage prihrankov, za katere so se leta in leta mučili, je jako težko ali sploh nemogoče in bi tudi pri kapitalistih vzbudilo nejevoljo ter bi tudi potrebovali velikansko kontrolo. Pri nakupovanju rent so pa tudi vsi prihranki zgubljeni za otroke, kar ljudi ne navdušuje posebno za hranjenje in štedenje.

Raznoterosti.

Liberalna sodba. Ljubljanski „Novi List“, glasilo mladega liberalnega naraščaja, izreka o našem listu laskavo sodbo, četudi se ne more vzdržati, da bi ne udarilo nekoliko po bratskem nam listu „Slov. Gospodarju“. Piše namreč: „Straža“. Pod tem naslovom prične kmečka ali klerikalna stranka izdajati na Štajerskem trikrat na teden časopis kot protiutež proti „Narodnemu dnevniku“. Listov program, ki je priobčen v prvi številki, nam še precej ugaja, ker navaja res stvarne točke, ki jih hoče izvajati, in ker ni tako oseben in strankarskobojevit kakor „Slov. Gospodar“. Mi želimo, da bi postal list res straža proti prodiranju nemštva onstran Maribora, ki mora vsakega rodoljuba navdajati z resno skrbjo“. — Somišljeniki naši naj odgovorijo na to ugodno sodbo s tem, da pridno agitirajo za „Stražo“ in ji dobivajo novih naročnikov.

Sodni izpiti v letu 1909. Letos se bodo pričeli sodni izpiti pri predsedništvu graškega nadsodišča dne 22. februarja, 7. junija in 18. oktobra.

Štipendije za medicince. Začetkom zimskega semestra 1908—09 se bodo podelile štiri štipendije za medicince, ki študirajo na univerzi v Gradcu, v znesku po 600 K. Pravico do štipendij imajo oni, ki imajo domovinsko pravico na Štajerskem. Prosilci se morajo zavezati, po dokončanih študijah skozi osem let službovati na takih mestih, ki jih jim odkaže deželni odbor, a ne z manjšo plačo ko 800 kronami. Prošnje se morajo vložiti najdalje do 15. t. m. potem dekanata na deželni odbor. — Opozorjamo slovenske medicince na to notico.

Imenovanje. Naučno ministrstvo je podelilo okrajnima šolskima nadzornikom Ivanu Dreflak v Rogatecu in Francu Jurkovič v Šmarjah naslov ravnatelja.

Za S. K. S. Z. v Mariboru so darovali: župnik Rožman 12 Kr, kaplan Krošelj 5 Kr, kaplan Goričar 6 Kr. Hvala lepa! Živel posnemovalci!

Za št. Iljski dom je daroval veleč. g. Josip Krajnc, kaplan v St. Petru pri Mariboru 5 K. Srčna hvala!

Mladinsko gibanje. Med pastoralnimi konferencami vprašanji za leto 1909, se nahaja tudi vprašanje: Versko delo pri mladeničih, ki so iz šole odpuščeni, je bilo zmiraj potrebno, zlasti pa je potrebno v sedanjih časih. Kaj obsega to versko delo? Kako naj se izvršuje?

Učiteljsko mesto. Razpisano je mesto stalnega ali začasnega učitelja na petrazrednici pri Št. Ilju v Slov. goricah. Prošnje do 31. januarja.

Slov. kršč. soc. zveza. Naša Zveza si je zapisala na prapor izobrazbo in napredek slovenskega ljudstva. S tem praporom je pohitela v vse okraje, smemo reči vse kraje Spodnjega Štajerskega ter je povsod našla obilo pristašev, boriteljev, ljudstva, učenikov in ogromno število ukaželnih duhov in vnetih src. S. K. S. Z. se zaveda, da je poklicana učiteljica in buditeljica našega naroda. V tej smeri z uspehom deluje. Okoli sebe je že zbrala 106 z velike večine vro delujočih društev. To število narašča mesec za mesecem. Kako intenzivno izvršuje izobraževalno delo med ljudstvom, osobito med mladino, dokazuje n. pr. zadnja dva meseca preteklega leta, v katerih je priredila nič manj ko 5 socialnih kurzov. Nasprotniki, in to velja o slovenskih liberalcih še bolj nego o nemških, naše delovanje ali zlobno kritizirajo in ovirajo ali pa ignorirajo. Nekateri o Zvezi ne vedo nič ali pa počeno vedeti. Dokaz zato je n. pr. slovenski žepni koledar, ki sta ga izdala T. Šegula in Tone Zagar v Celju in ki se vsiljuje tudi našim somišljenikom. Ta dva dnevna ali bolje letna kronista ne vesta o prosvetnem delu S. K. S. Z. ničesar poročati, temveč pišeta, da je prosvetno delo na Štajerskem vršila visokošolska mladina združena v „Prosveti“. Na prvi pogled se človeku vsili sodba, da dotični „zgodovinar“ ne živi na Štajerskem, ker tako malo pozna razmere. Ne zahtevamo simpatij od takih časoslovcev, toda objektivne pravičnosti. Razmere so že pokazale in še bodo bolj pokazale, da „Prosveta“ med našim ljudstvom prosvetnega dela ne more izvrševati vsled tega, ker sveti z leščerbo liberalne in protikršćanske prosvitljenosti. Le solnce krščanskega svetovnega nazora razširja svetlobo, od njega izhaja dobrodelna toplota, ki poživlja in okreplja tudi naš narod. Poročati nam je še nekoliko o odborovi seji S. K. S. Z., ki je bila včeraj. Uspehi, ki smo jih dosegli z dosedanjimi podučnimi tečaji, so nas vsodbudili, da bomo v tej zimi slične tečaje priredili še na drugih krajih. Posvetovanje se je z večino sukal okoli vprašanja narodne obrambe. Z veseljem se je vzelo na znanje, da darovi za „Društveni dom“ v Št. Ilju teko sicer počasi, toda vztrajno. Iznova priporočamo Št. Ilj vsem rodoljubom, izobražencem in priprostim ljudstvu. Darujte, da si ohranimo svoj obmejni biser! — Naglašalo se je, da so po nekaterih krajih začeli narodno zavedati tudi taki ljudje, ki prej niso marali za slovensko knjigo ali slovenski časnik. Sklenilo se je, da se na nekem v narodnem oziru zelo važnem kraju ustanovi ljudska knjižnica. Na drugih krajih, kjer že take obstoje, se bodo prebrane knjige zamenjale z novimi. Z drugimi v obrambnem oziru prav važnimi postojankami pa zopet iščemo stika. Zal nam je, da moramo konstatirati, da pri nekaterih izobražencih, ki so poklicani kot buditelji in boritelji, ne najdemo odmeva; zato se ne čudimo, da vlada tamkaj še vedno usodepolna letargija. Le maloprosti se ne vdati! Proč s fatalizmom! Ta je turški, pa ne krščanski. Na obrambno delo za slovenski narod! Marsikaj je zamujenega, toda še ni izgubljenega. Slovenske rodoljube širimo naše domovine pa prosimo, naj nas podpirajo z denarnimi darovi in z dobrimi knjigami, ki so našim bratom ob meji bolj potrebne kot ribi voda.

Poštna direkcija je izdala okrožnico, da je poštna zveza med Messino in Reggio di Calabria pretrgana, in da zaradi tega preneha ves vožni poštni promet do omenjenih krajev na nedoločen čas. Opozarjamo interesente na to notico.

Slovenci vseh kronovin! Podpirajte obmejno delo! Naročajte kolek za obmejne Slovence! Vsa društva naj kolekujejo svoja pisma s kolekom za obmejne Slovence! V nobeni hiši naj ne manjkajo vžigalice v korist obmejnih Slovencev! V gostilnah zahtevajte plačilne listke, ki jih je izdala S. K. S. Z. v korist obmejnimi Slovincem!

Štajersko.

Mariborske novice.

Blamirali so se! Da bi mogli Spodnještaj. ljudsko posojilnico vreči iz sedanjih prostorov, hoteli so Nemci narediti tiho družbo in kupiti hišo, v kateri se sedaj nahaja. Pobirali so podpise, a kup denarja je bil premajhen. Imeli so zborovanje. Našli so srečno misel. Gospod Winkler ima denar, k njemu je treba poslati odposlanstvo, ki ga naj zaprosi, da kupi hišo. Kakor sklenili, tako storili! Toda Winkler jim je obrnil hrbet, in Nemeem je njih upanje splavalo po vodi. Spodnještajerska ljudska posojilnica pa se še vedno nahaja v prostorih na grajskem trgu! Obiskujmo jo pridno!

Zares dobro reklamo dela zadnja „Marburger Zt.“ za našega vrlega, nad vse spretnega zdravnika dr. Turšiča. Napada ga radi tega, da se je drznil zahtevati, da ne smejo razobežati na hiši (Domgasse št. 5) pruske zastave. Mi priporočamo odločnega zdravnika najtopleje vsem Slovincem. Kar imenuje list „keckes Stücklein“, imenujemo mi možatost in zavednost.

Podravsko podružnico „Prosvete“ so nameravali ustanoviti v Mariboru, pa se jim je to od oblasti prepovedalo.

Od vojakov pobegnil? Pešec Henrik Sauer od desete stotnije 47. pešpolka v Mariboru se že od 1. jan. pogreša.

Poskušeni samoumor. 18letni pisar južne železnice se je na praznik sv. Treh kraljev ustrelil v desno senco. Prepeljali so ga v bolnišnico. Kaj ga je privedlo do tega koraka, ni znano.

Nepoboljšljiv. 20letni kovaški pomočnik Alojz Pollak, kateri je še-le pred par dnevi prišel iz zaporu tukajšnjega okrožnega sodišča in ki je za deset let izgnan iz Maribora, je zopet v zaporu radi goljufije.

Prestop k protestantizmu. Pretečeno leto je v mariborskih župnijah prestopilo k protestantizmu 113 oseb.

Štajerska eskomptna banka je otvorila tukaj na glavnem trgu svojo podružnico.

Letni pregled prošlega leta. V teku leta 1908. se je na novo naznanilo 154 obrtov in 134 se jih je prepisalo na drugo ime. Dovoljenj se je izdalo 315 tim proizvajalnicam. Orožnih listov se je izdalo 48 in 28 jih je dobilo dovoljenje za kupovanje strupov. Kar se pa tiče varnosti, nam kaže sledeči pregled: Zaradi tatvine in raznih drugih prestopkov je bilo aretiranih 141 oseb; sodnji je bilo izročeni 62 oseb zaradi vlačugarstva in beračenja; 50 oseb radi kalenja nočnega miru; 123 oseb radi pijanosti; 151 oseb je dobilo popolnoma prosto vožnjo v spremstvu varnostnega organa v svojo domačijo; 32 oseb je dobila prisilna delavnica; 4 osebe so bile izgnane iz mestnega okrožja; 14 takih so pa zopet prejeli, ker so se vrnile v mesto; zaradi umobola je bilo v opazovalnico oddanih 12 oseb; 45 osebam je bilo pa v posebno veselje mučiti uboge živali. Policija sama pa je aretirala in kaznovala 646 oseb zaradi raznih deliktov.

Mestni očetje mariborski naj kidajo pred lastnim pragom — sneg, ki neljubim slovenskim strankam žugajo s kaznijo, ako ne snažijo stez ob zidovju, kjer pošteni ljudje nikdar ne hodijo; „Studentenheim“; mestni oče Götz; bogataš Dervušek in tutti quanti pa puste sneg ležati pred hišo cele tedne, a tja magistrat nosu ne vtakne — „sind halt unsere Leut“!

Opozarjamo na inserat g. J. Dufeka v Mariboru, katerega sveče najtopleje priporočamo. Dufek je naš mož.

Očitno pohujšanje so dajali vozniki bogatina Šerbauma, ki so celó na praznik sv. treh kraljev z vrečami obložene vozove prevažali celi predpoldan iz kolodvora k mlinu.

Morilec Kacov aretiran. Cetovodjo Podlesnika, kateri je, kakor znano, z bajonetom zabodel posestnika Franceta Kac, so prijeli orožniki na Pragarškem. Prepeljali so ga v Maribor in oddali v garnizijski zapor. Njegovega polbrata Dogovnika dosedaj še niso prijeli.

Povožena. Te dni je povozil na Tegethoffovi cesti izvošček Zelzer 97letno posestnico Ano Ferš iz Krčevine. Ranila se je tako, da so jo morali z rešilnim vozom prepeljati v bolnišnico.

Konkurz, ki je bil proglašen čez imetje umrlega trgovca Salamona Ruzicka, trgovca v Mariboru, je končan.

Celjske novice.

Meteorologična opazovalnica je izgubila dosedanjega vodjo gospoda profesorja Karl Dufeka. Bil je jako trd Nemeec.

Protestantovska skupina bode imela 14. t. m. zopet svoj družinski večer. Tolažil in navduševal bo ta večer celjske protestante najbrže kak „rajhovec“.

Ljudsko gibanje v župniji sv. Daniela v Celju leta 1907. Rojenih je bilo 385, poročenih 113 parov, umrlo jih je 445.

Celjske razmere. Veleoslavna „Marburgerca“ jadikuje in stoka v svoji zaslepljenosti, kako slabo da gre Nemeem v Celju in kako nazaduje njih število, ono Slovencev (Windischerjev) pa napreduje. Ona toži, da je v zadnjih 30 letih nemški gibelj v Celju tako nazadoval, da se je bati za to postojanko nemške kulture. Nas pa hvali, kako velikansk napredek smo storili ravno v teh 30 letih, tako na gospodarskem, kakor na narodno-političnem polju. Seveda nas ona hvali, toda z namenom, nas uspavati v sladko spanje nedelavnosti. In ravno to hoče ona baš doseči z njenimi hvalisanji. Ali mi stojimo na braniku popolnoma trezni in ne zaspani. Ne smemo se pustiti zapeljati od njenih sladkih besedij. Mi smo še jako slabi in primanjkuje nam še tistega pravega narodnega zavedanja, ki ga rabimo ravno ob naši meji. Izginili so časi nemškega gospodstva, strl se je jarem naših narodnih tlačiteljev, napočil je mladi čas probujenja in narodnega samozavestja, izginili so za vedno polni egipčanski lonci za naše nasprotnike. Toda, ako hočemo potisniti nasprotnika iz naše rodne zemlje, ako ga hočemo napraviti neškodljivega, tedaj moramo sami sebe krepiti, moramo si sami sebi vcepiti oni vztrajni duh, ki nam pomaga premagati vse ovire nasprotnika. Zadrugištvu naše je že krepko na delu; ali kaj pomaga to, ker jih je premalo. Treba nam je močne in krepke organizacije na vseh poljih. Pristopajmo k že obstoječim našim organizacijam z delom in zavednostjo, ne bojmo se nikakih nasprotnikov, krepčajmo duh in telo, zbirajmo moči za boj in izvajajmo krepko program gospodarske osamosvojitve. Naše geslo bodi: „Trd in neizprosni bodi mož jeklen.“ Kdor po svoji moči ne deluje za osamosvojitve na gospodarskem polju, tisti ne deluje za svoj narod in ni vreden nositi častno ime Slovenca.

Za porotnike v Celju so izžrebani kot glavni porotniki: Jurij Srabočan, posestnik, Lava; Andrej Druškovič, zasebnik v Slatini, Rudolf Pevec, trgovec v Mozirju, Jožef Rebevšek, hotelir v Celju, Rihard Diermayer, tovarnar St. Lenart, Fr. Kene, gostilničar, Pirzenbreg, Ferd. Staudinger, trgovec, Celje, Karl Berger, uradnik, Loke, Vincenc Kveder v Zalcu, Fr. Pototschnig, tovarnar Slovenjgradec, dr. Alfred Kurtz, zdravnik, Slatina, Fr. Kovač, župan, Konjice, Jul. Žigau, trgovec, Polzela, Ivan Pernat, lesotrtzeč, Meža, Al. Krajnc, notar Šmarje, Štefan

Kren, pek v Sp. Hudinji, baron Wittenbach, graščak, Sv. Hijeronim, Evstah. Kobal, odvet. uradnik, Šmarje, Anton Verbič, trgovec, Sevnica, Konrad Kager, pasar v Celju, Feliks Znuder, zasebnik, Celje, Mih. Antoline, posestnik, Babnareka, dr. R. Sadnik, zdravnik, Celje, Valentin Metličar, posestnik, Platinovec, vitez Schildenfeld, gostilničar na Vranskem, Anton Fürst, posestnik, Rečica, Peter Randigaj, trgovec Bočna, Stefan Piki, gostilničar, Griže, Jan. Bizjak, gostilničar, Smartno ob Paki, Franc Karbutz, trgovec, Celje, Alojz Podmenik, posestnik, Verniče, Ant. Golčar, posestnik, Oplotnica, Fr. Zupančič, gostilničar, Lemberk, dr. Barle, notar v Kozjem. Nadomestni porotniki: Avgust Lakitsch, trgovec, Maks Senica, knjigovodja, Albert Fröhlich, trgovec, dr. Al. Brenčič, Jožef Sabukošek, krojaški mojster, Karl Socher, agent, Henrik Strohmayr, urar, vsi v Celju, Jan. Petrak, posestnik, St. Peter, Florijan Vrečko, posest. v Škofji vasi.

Umrli je tu po dolgi in mučni bolezn gospa A. Božič, soproga c. kr. gozdarja, gospoda Franca Božiča v starosti 47 let.

Ptujske novice.

Umrli je veleč. g. Martin Šket, župnik v pokoju. Rojen je bil 26. oktobra 1838. l. v Smarjah pri Jelšah, v mašnika posvečen pa dne 17. julija 1864. Župnikoval je pri sv. Rupertu nad Laškim. N. v m. p.!

Konkurz, ki je bil proglašen čez premoženje Martina Kaisera, posestnika v Ptuj, je končan.

Sodnijska razprava, v pondeljek se je moral tukaj pred preiskovalnim sodnikom zagovarjati visokošolec Robert Hren zaradi demonstracij iz dne 13. sept. 1908. Soproga dr. Vekoslav Kukovca je pred preiskovalnim sodnikom izpovedala, da je omenjenega dne videla, kako je obtoženec zavijtil na ptujskem kolodvoru s palico proti njej in bi jo kmalu zadel. Zaradi tega se je vložila tožba pri državnem pravdnistvu. Ker pa obtoženec izjavi, da ni hotel nikomur žugati ali poškodovati, in so priče tudi temu pritr-dile, se je odstopila tožba okrajni sodnji v Celju.

Rogoznica pri Ptuj. Dne 31. dec. umrl je tukaj kmet Franc Malek. Ranji je bil priden katoličan in zaveden Slovenec. N. v m. p.!

Drugi kraji.

Slov. Bistrica. Skupina „Schulvereina“ in „Südmarke“ bodete imeli 9. t. m. svoja občna zbora. — Zaklad za zidanje nemške šole je zrastel že na 45.000 K. Samo dunajski nemški „Schulverein“ je daroval nad 33.000 K, drugih darov je bilo nad 10.000. Kolekov za zidanje šole se je prodalo za 825 K 88 v. Slovenci, učite se od svojih nasprotnikov! Podpirajte sklad za obmejne Slovence, kupujte naše koleke in vžigalice ter zahtevajte po vseh gostilnah plačilne listke, ki so v korist obmejnimi Slovincem.

Slov. Bistrica. Ko je bila pred božičem seja okrajnega zastopa, smo po seji gledali, kdo izmed tržkih in kmečkih zastopnikov je bil pri seji. Pa glejte, bilo jih je ravno polovica. Celih pet je manjkalo. Tržkih zastopnikov nobenih. Ali Studence in Makole spijo? Ali njihovi zastopniki ne živijo več? In tudi treh kmečkih ni bilo. Tako torej. Zato smo vas volili, da doma za pečjo sedite in se grejete. Ali je mož, ki sprejme kako zastopstvo, ki se da voliti, pa se ne poteguje za volilce? Kakor se sliši, bi imeli pri zadnji seji Slovenci večino, ko bi vsi prišli in lahko bi bili za-branili, da se blagajniku da plača.

Slov. Bistrica. Dunajska vlada je naročila svojemu tehniku, da takoj začne proučavati načrt, po katerem bi se državna cesta od Zgornje Polskave do Konjice preložila in ognila grdim klancem, ki so krivi, da po tem delu ceste ni nobenega prometa. Gotovo zadnji čas; saj smo Bistričani bili od sveta skoraj odrezani in se nismo mogli geniti ne proti jugu ne proti severu. Dela se začnejo že v rani spomladi.

Slov. Bistrica. Ravno grem mimo, ko se iz rotovža vsujejo okrajni zastopniki. Bila je seja. Protestanta Baumana slišim jezno reči: „Vi Bistričani bi se radi imeli kanal iz Bistrice v Trst“. Ko mi potem eden zastopnikov pove, da bi Bistričani radi imeli novo cesto na Oplotnico, se mi je zjasnilo, zakaj se je protestant Bauman jezil. Tako torej, tudi Baumanu je poželjivost Bistričanov prehud peper! Pa je že tako. Če enemu danes en prst pokaže, bo jutri hotel imeti celo roko. Bauman je glasoval za železnico, Bauman je privolil, da je okrajna branilnica prišla v roke Bistričanov, ki si bodo vsako leto čisti dobiček razdelili; in zdaj se ta človek jezi, če hočejo nikdar siti Bistričani zopet novo cesto. Bistričani bi pač ne bili pametni, če bi si še te nove ceste ne napravili, ko pa Poljančani in po sili nemški Poskavljanji vse privolijo. Ti ljudje bolj skrbijo za Bistričane kot oni sami! Ali Spodnja Polskava in Poljčane nič ne potrebujejo?

Šoštanj. Šulverajnska šola pri nas dobiva mnogo podpore po Slovincih. Zalostno je pač, če agitirajo celo nekdanji rodoljubi za njo. Mi bomo v tem oziru odločno nastopali proti takim možem, naj bo posvetnega ali duhovskega stanu. Čudno se nam tudi zdi, da se daje otrokom te šole, katerih je vendar manj kot slovenskih, prednost pri vsaki priliki v cerkvi. Tako zapostavljanje otrok slovenskih starišev, zlasti slovenskega kmečkega ljudstva, ni umestno in ne sme biti.

Šoštanj. Dne 28. dec. se je vršila v Šoštanju prva seja novega okrajnega zastopa. Vodil jo je načelnik gospod pl. Adamovič iz Velenja. Devetorici nemškutarjev ni ugajalo začetkoma slovensko posvetovanje, toda konečno so vendar morali slovensko go-

voriti; sram jih je najbrže bilo pred kmeti, da bi ti ne spoznali prehitro, kako mrzi tem gospodom slovensčina. Pl. Adamovič je vodil sejo v slovenskem jeziku. Na dnevnem redu so bile važne zadeve. Sklenilo se je, da se dovoli požarni brambi v Družmirju 300, na Paki 100 K; prošnji šoštanjske požarne brambe, ki preveč dela nemško politiko, se ni ugodilo. Cesto iz St. Ilja na Polzelo prevzame okrajni zastop; dvema dijakoma učiteljsčnikom se dovoli ustanove po 300 K na leto. V spomladi se snuje v Velenju drevesnica za gozdna drevesa; zemljo v ta namen je podaril pl. Adamovič. Nadalje se je sklenilo nakupiti bikov mirodvorske pasme in dovolilo tistim, ki prevzamejo bike v rejo podpore 200 K na leto. V okrajni šolski svet so volili še pl. Adamoviča.

Šoštanj. Umrli je tržan Karl Breschnig, ki je slišal še pred leti na ime Brežnik. V njegovi gostilni so se zbirali pred desetletjem vedno Slovenci; toda g. Hans in pa g. dr. Lichtenegger sta ga prepričala, da teče v njegovih žilah nemška kri. Zdravnik dr. Brežnik, ki je v Vojniku, je bil še vpisan na Celjski gimnaziji za slovenca. No, sedaj je Vsenemec!

Sv. Jurij ob Taboru. Nekaj časa sem so postali naši liberalci zelo nasilni in naduti; napadajo naše pristaše in jih obsipavajo z najgršimi psovkami. Nekemu tukajšnjemu krčmarju so celo zapretili, da, če ne bo vsacega, kdor bi čez njih kaj zinil, ven vrgel, ne pridejo več k njemu pit. Tako presega liberalna strast že vse meje; pa že pride čas, ko bode mo ž njimi temeljito obračunili. Dotične gostilne pa se že lahko izognemo in naj le liberalci tja zahajajo. Ta peščica liberalnih petelinov, ki se smatra za inteligentne in napredne, kar pa moramo nehote zanikati, prekašajo s svojim govorjenjem in obnašanjem najhujšega cigana tako, da se mora pač vsak treznomisleč človek zgražati nad takim početjem. Sicer se pa hvalijo, da so inteligentni. Zares imenitno in napredno! Danes imena teh duševnih junakov iz usmiljenja zamolčimo, če se bo pa stvar nadalje vršila, narišemo jih v pravi luči. Povedati moramo že danes, da so oni zavoljo nas, ne pa mi zavoljo njih. Pred par leti, ko je bila volitev za državni zbor, so liberalni agitatorji, hmelski mešetariji, skoro popolnoma zbegali naše ljudstvo z obljubami boljših cen hmela, nakar jim je ljudstvo sledilo. Prišla je jesen, cena je bila nižja kot navadno; „potrpijo“, so rekli, prihodnjik bo boljše; prišla je druga jesen in cena je bila še nižja. Občutili so to najbolj mešetariji, ki so se poprej okrog vozarili v finih ekvipažah, dobro jedli in pili na stroške kmetov in iz njih norce brili. Pa za taka dela plačilo tudi ne izostane. Vsled neugodnih cen hmela, je bila tudi provizija mala, ker ni zadostovala njihovim potrebam in, ker niso marali delati, ampak le živeti ob žuljih kmetov, je začelo pokati, in celo najprvo v najbolj zagrizenem liberalnem gnezdu v Žalcu, odkoder se je približala tudi k nam. Poprej, dokler je bilo kaj cvenka, so se skupaj vozili in pili; a sedaj, ko so v stiski, se ne zmenijo ti prijatelji več za nje. Takšna je torej liberalna Narodna stranka; ona ne pozna ljubezni do bližnjega, ker njena dela so sebična. Zdaj, ko jih prosijo sočrugi za pomoč, jih prav po farizejsko zavračajo: „Kaj nam mar, vi glejte.“ Ste pač Jobovi prijatelji. Predragi mi kmetje! Oklenimo se trdno zastave „Kmečke zveze“, katera ima za podlago vero, iz katere izvira vse blagostanje; njena načela so zdrava, njeni cilji so jasni. Ako bomo skupno delali: „eden za vse in vsi za enega“, smemo pričakovati boljše bodočnosti.

Velenjska šulferajnska šola. Čudno se nam zdi, da ne pošiljajo ljudje, ki so sami bili v stari šoli, katero vedno še sedaj hvalijo, svojih otrok v to šolo, ampak jih mnogo premoti novotarija, in raje pošiljajo deco v šulferajnsko enorazrednico, nego v slovensko petrazrednico. Saj ste vendar toliko pametni, da bode uvideli, da se otrok v petrazrednici več nauči nego v enorazrednici! No, ljudje že uvidevajo svoje zmote; pred kratkim je celo vzel iz šole svoje otroke graščinski vrtnar, ki je trd Nemec; spoznal je, da se otroci na slovenski šoli prav dobro učijo. Govorilo se je že po Velenju, da bo padlo število šulferajnske šole obiskujočih otrok pod polovico, ker nameravajo nemškutarji namesto šole dati prostore trgovcu Wuttiju, da tam v samotni odpre svojo trgovino.

Konjice. (Nemci imajo strah). Akoravno nemci strašno hudo puhajo in kažejo, da so zdravi, niso več mogli zamolčati, da jih moči zapuščajo in da so slabi na nogah. Dne 30. novembra je prinesla nemška „Tagespost“ vest, da Nemci v slovenskih krajih onemogujejo, in kličejo na pomoč uradnike, da jim pomagajo nemškutariti. Posebno prosijo nemške uradnike, da se učijo slovenski jezik, češ, da bodo mogli v slovenskih krajih nastavljeni biti ter delati za nemščino; to se pravi po nemško zaničevati slovenskega kmeta in obrtnika. Pisatelj gornje točke v „Tagesposti“ se je malo prenaglil in povedal, da je tisti slovenski časopis „Štajerc“ sicer veliko dobrega za nemščino pridelal, ali da je tudi ta časopis opešal, ker ga kmetje popolnoma opuščajajo, akoravno ga nemci po vsej sili med ljudstvo spravljajo. Toraj, kratki so dihliji tega časopisa, kar se g. peku Orniku radi njegovih velikih zaslug propadlemu kandidatu, nič kaj dopadlo ne bode. Nov dokaz, kako so nemške žemlje dobre. Mislim pa, da se tisti kmetje, kateri so dosedaj nemškega mišljenja bili in podpirali „Štajerca“ jokali ne bojo za njim, saj enkrat se morajo slovenskim kmetom oči odpreti, da sprevidijo, da se jim nemci smeji in pravijo neumen kmet z nami drži in nam pomaga slovensko kmečko gospodarstvo in slovenski narod zatirati. Toraj dragi kmetje, vzemite fajfco v usta, premislite malo ta stavek in videli

bodete, da ste krivo delali. Glejte, kako se muči marsikateri gospod za pravico kmečkega stanu in kaj ima od tega? Delo in sovraštvo. Podajte nam toraj v skupno delo roko in zgodilo se bo, kakor pravi gornja „Tagespost“. Občine na Spod. Stajerskem krejso se vedno bolj in vedno manjši je krog katerega nam (nemcem) prepustijo. Če bo šlo tako naprej, nas (nemce) bojo kmali izgnali. Ali pa to ne bi bila velika zmaga slovenskega ljudstva? Ali ne bi bil ponosen vsak kmet na tako delo. Toraj proč s „Štajercem“, proč z nemčurjem. Vsak naj doma ostane, Slovenec na slovenski, nemec na nemški zemlji.

Konjiški občinski zastop je dobil pri zadnjih volitvah zopet dva izvrstna moža v svojo sredo. Za predstojnika je bil izvoljen Franc Toffel iz Pokreta in za njegovega namestnika pa Ferdinand Klemen iz Konjic. Oba moža sta trde — nemške korenine.

Bela zastava. Zadnje dneve meseca decembra prošlega leta so videli prebivalci Konjic raz poslopja sodišča vihrati belo zastavo v znamenje, da so občinski zapori popolnoma prazni. Pač zelo redek slučaj.

Saleška dolina. Zalostne so razmere na tukajšnji progi državne železnice. Mislili smo, da bomo na boljšem, če se podržavi ta železnica. Toda sedaj lahko rečemo, da je državna uprava še hujša, nego je bila privatna južna železnica. Poprej smo še imeli tuptam slovenskih uradnikov in uslužbencev, sedaj se je to popolnoma spremenilo. To je res, da znajo nekateri nekoliko besedi slovenski, toda srca za Slovence nimajo in ti so še hujši nego pristni Nemci. Treba je poseči tudi tu vmes. Poslanci morajo protestirati proti nastavljanju takih uradnikov in uslužbencev na slovenskih tleh, ki vzdržujejo s svojimi otroki šulferajnske šole, ki privabljajo tudi domače otroke v ponemčevalnico.

Podčetrtak. Občni zbor kat. slov. izobraževalnega društva dne 3. januarja t. l. je bil dobro obiskan. Videli smo člane ne samo iz domače, ampak tudi iz olimske župnije in goste od Sv. Eme, med njimi tudi g. Antona Ogrizek, kot zastopnika akademičnega društva „Zarja“. Iz letnega poročila smo povzeli te-le podatke: društvo je imelo 10 ustanovnih in 50 rednih članov, 5 odborovih sej, mesečne sestanke s predavanjem in dve večje prireditve. Društvena knjižnica šteje 200 knjig in denarni promet znaša 275 K 81 v. Po izvolitvi novega odbora se oglasi g. Ogrizek k besedi in v daljšem, času primernem govoru razloži novodobno gibanje ter spretno pobija ugovore raznih nasprotnikov. Konečno so nas presenetili še mladenci s svojim telovadnim nastopom, ki so izvajali nekatere kretnje in proste vaje tako točno, da jih je bilo veselje gledati. Le tako naprej!

Iz Kamnice. Veleškrični župan „Petechar“ je izdal visoki ukaz, da se morajo duži na župnijski pristavi zaradi nevarnosti ognja zapreti, pred nosom pa ne vidi hiše, katera je s celo kopo slame zadelana in sicer tik ceste. Gospodu Pečarju smrdi pač le far in drugi — kar.

Iz Fala nam prihajajo pritožbe, da smejo mariborski nemški „rodlerji“ izstopati iz vlaka takoj čez železniško progo pod zaprto pregrado, navadni potniki pa se tirajo energično proti izhodu. Je-li dvojna mera za gospodo in kmeta? — Iztiranec.

Vuzenica. Najlepše nam je voščil novo leto naš vrli krojač Franjo Osrajnik. Dal je namreč na svojo steno mesto nemškega, slovenski napis. Slovenci vrnimo mu to voščilo s tem, da bomo vsi dajali samo njemu zaslužek. Živel naš prvi Slovenec s slovenskim napisom: Slovenski trgovci, obrtniki in gostilničarji, posnemajte vrlega Osrajnika, ki se ne sramuje svojega maternega jezika.

Nestrpnost v Vuzenici. Dne 27. m. m. je bila v gostilni g. župana Antona Mravlaka ljudska veselica. Tega pa protinemški nestrpnosti niso mogli prenesti in zato so prišli na večer motit veselico s „heil“-klici in nemškim petjem. Pa svojo radost so le kratko uživali. Morali so se odstraniti iz dvorane. Razgrajali so nato tako, da so posredovali orožniki.

Nova cerkev pri Celju. Na praznik sv. Stefana so novocerkovski mladenci igrali igri „Krčmar pri zvitem rogu“ in „Fotograf“. Igrali so prav izvrstno. Prva igra je pač bila prav poučljiva, druga pa je napravila mnogo smeha. Tudi lepo, navdušeno petje je poslušalce razveselilo. Vkljub slabemu zimskemu času se je zbralo vendar mnogo ljudstva. Nabrana svota se bo uporabila za nakup dobrih knjig in časnikov. Vam pa, novocerkovski mladenci, ključemo: le tako naprej!

Sv. Peter na Medvedovem selu. Dne 26. dec. je šel tukajšnji kočar Jakob Pišek na obisk k svojim sorodnikom v Pristovo. Domov grede se je ustavil v neki gostilni. Ker pa je nastal med fanti, ki so popivali v krčmi, prepir, se je podal Pišek proti domu. Od tedaj je izginil. Na cesti so našli njegov klobuk, ali vsa nadaljna poizvedovanja so ostala brezuspešna. Sumi se, da so Pišek ubili in vrgli v Sotlo.

Mozirje. Gotovo imajo pododborniki Narodne stranke zelo dobro in častno službo. Pred kratkim časom se je pododbornik g. Ivan Lipold hvalil, da je z Narodno stranko tako zadovoljen, da, ako mu klerikalci dajo 10 gl. na dan, on ne odstopi od Narodne stranke. Iz tega moramo sklepati, da ima g. Lipold jako mastno plačo pri Narodni stranki, zato je pa tudi zelo ponosen na svojo „Bierhal“. Želimo veliko uspeha, g. Lipold!

Sevnica. Posestnik Janez Vidmajer je postavil na ognjišče kotel z vodo in se nato odstranil. Med tem pa zleze njegov triinpolletni sinček iz postelje in si je dal opraviti pri ognjišču. Naenkrat se zvrne ko-

tel z vrelo vodo na ubogega otročiča in ga tako opeče, da je drugi dan umrl. Proti očetu je uvedena preiskava.

Brežice. Orožniki so prijeli nekega moža, ki se je že delj časa v uniformi državnega uradnika klatil po našem okraju ter več strank ogoljufal. Dognalo se je, da je ta človek neki baron Zorensberg, ki je služil kot infanterist pri nekem ogrskem pešpolku ter od tam pobegnil. Oddali so ga garnizijskemu sodišču v Zagreb.

Sv. Jakob v Slov. goricah. S 1. januarjem 1909. je dobila vas Ploderšnica šestkratno poštno zvezo, katero bo opravljal deželni pismonoša iz sv. Jakoba.

Na Vurbergu smo imeli na sv. treh Kraljev občni zbor „gospodarsko-izobraževalnega društva“. V preteklem letu je imelo društvo 76 udov, kateri so prebrali 1186 knjig. Podučnih zborovanj je bilo devet. Knjig ima knjižnica 345, večinoma vezanih in prav lepe osebine. Takoče leto upa biti zelo živahno, ker sta se ustanovili tudi mladeniška in dekliška „Zveza“.

Koroško.

Otok. Gorelo je v Hebarjevi hiši v Ribnici. Škode je 500 K. Zažgal je neki žagar, ki na zakurjeno peč ni pazil.

Trbiž. Tukaj je umrla posestnica usnjarije na Spod. Trbižu g. E. Haber. Pokopali smo jo v nedeljo dne 3. pros. Pogrebcev je bila velika množica. Č. g. dekan Kravt je v lepem nagrobnem govoru hvalil rajnico kot vzgledno gospodinj in mater. Bila je že 13 let vdova in je gospodarila sama s hčerami. Edini njen sin je že dolgo v Ameriki.

Gospasveta. Javna dražba. Na dražbo pride dne 4. svečana polovico Merteljnovi hiše na Slovenjem Potoku pri Tigrčah. Cenjena je ta polovica na 7300 K, najnižja ponudba je 4850 K. Dražbe bo pri sodnji v Celovcu, soba stev. 85.

Beljak. Ušla je pisarju pri južni železnici Huberju žena Hermina s 2½ letno hčerko. Peljala se je najprej k staršem v Toplice na Češko, od tod pa je zginila ne ve se kam. — V Smartnu pri Belj. je polk. hornistu Zieglerju zgorela dve letna hčerka, dva otroka sta se pa hudo opekla. Mati je bila pustila otroke same in je šla postreževati neki gospodi. Uboštvo je pač hudo.

Blatnigrad. Napredujemo. Da se tudi pri nas najdejo ljudje najmoderneje sorte kaže sledeči slučaj. Nek oskrbnik tukaj je začel, ker smo lansko leto pogoreli, nabirati za nas darove po svetu. Dunajski župan Lueger mu je res poslal 200 K in umrl knez Lobkovic 5 K. A ta muhelnj ni razdelil denarjev pogorelcem, ampak je gasil ž njim svojo lastno željo. Zdal so ga pa peljali v Celovec „studirat“ na seneni trg. (Za štajerske rojake pripomnimo, da v Celovcu na „senenem trgu“ stoji velika hiša, ki jo mi Korošci imenujemo „špinhaus“ ali „Kriminal“).

Št. Mohor. Lukavčani so jo imenitno pogodili. Poštna direkcija v Gradcu jim je napravila telefon, to se pravi žice od St. Mohora do Lukave. Med tem pa ko druge manjše vasi (Telje, Hrušče itd.) že par mesecev morajo telefonsko obbeževati z zunanjim svetom, pravi direkcija v Gradcu, da „nima več aparatov“, da bi nastavila enega tudi pri nas. Čakamo že pol leta. Imenitno, gospod urednik, ni res? Za poštno direkcijo v Gradcu bomo morali kmalu začeti zbirati, kaj ne? Čudno je samo, da ima v slovenskih krajih za samonemške poštne pečate vedno dosti denarja. (Op. ured. v Gradcu se boje, da bi Lukavčani mogli obbeževati potem kar direktno z +++ Luegrom“. Sicer je pa kršč.-soc. posl. Walcher že pri ministristvu interveniral o tej zadevi).

Trg. Tat je vlomil dne 2. pros. pri Sablarju v cerkovni ulici. Vkradel je precej jedil in denarja.

Št. Vid. Pri nas ima sedaj jako nizke cene, ker žagaj stojé, ko je premalo vode. Zaradi tega se je nabralo mnogo hlodov pri žagah, ki bi jih vsakdo rad za nizko ceno prodal.

Št. Pavel. Tatovi se obiskali na starega leta dan o polnoči kolodvorsko restavracijo. Ukradli so isti dan zaklanega vola. — V Selah pri Volšpergu je pogorel skedenj v „Viničariji“, posestvo kavarnarja Kovača v Volšpergu. Zgorelo je 11 svinj. Najemnik Zackenbucher ima mnogo izgube tudi na starinah, ki jih je nabiral.

Labod. Na Silvestrovo je naše gasilno društvo napravilo tombolo. — Na isti dan je umrl 73 letni kolar Franc Jež.

Mostič. V Svincu dobijo električno razsvetljavo. Električno bode dajala grof Kristalnikova elektrana, ki se naredi iz sedanje žage. — Gorelo je na Silvestrovo pri Knapčih v Guči. Zgorelo je poleg vseh poslopij tudi kakih 20 svinj. Posestnik je zavarovan. Gasilo je naše gas. društvo, svinjsko gas. društvo je moralo v naglici zapustiti vršče se Silvestrovo veselico.

Roparski napad. Cunjar Janez Florian se je vračal od svete Magdalene v Beljak. Bil je precej pijan. Med potjo ga je nekdo napadel, pobil s palico na tla in mu vzel 75 K. Sumi leti na železniškega delavca Pavla Zelsackerja.

Brda na Zilji. Tudi pri nas imamo podružnico sšdmarkino. Dne 20. dec. je imela svoje zadnje mesečno zborovanje. Veliki zvonec nosi pri naši podružnici seveda posilnemeč nadučitelj Martinjak. Pridigal je pri zborovanju o Srbih in srbski vojni. Mi ga že davno občudujemo kot celega Radeckega. „Prosti glasovi“ pa niso tako zadovoljni z njim, ker so ga zadnjič obsodili, da „preveč politikuje“ v svojih govorih. Se vé, ko bi vodil črno vojsko proti Slovincem, to bi bilo koroškim Nemcem in njih časnikom že bolj godno politikovanje; ali kaj boš, ko dragi čas trati s tem, da z Lavdonom maršira proti „Belemu gradu“. Da bi Vas Srbi le pohrustali gospod Martinjak, mi bi jim bili hvaležni. — Martinjakovi sodelavci odborniki so E. Kuhn, F. Klingan, I. Selej (Sölle), P. Cimerman, G. Cobelj (Zobel).

Nestrpnost c. kr. urada. Vse iztise našega lista, ki smo jih poslali v Žrelec na Koroškem, dobili smo kot „un-

auffindbar“ nazaj. Vrnili so se skoraj gotovo iz Žrelčne pošte same, ker vsi drugi slovenski naslovi na Koroškem so bili „auffindbar“. Gospod Grafenauer, prosimo, da si to zabeležite!

Blatni grad. Trško pevsko društvo je napravilo tu pri Šiljarju koncert dne 2. jan. Zakaj ni k nam nikoli celovških slovenskih pevcev? Še marsikaj bi se dalo pri nas rešiti, ako bi se celovski Slovenci za nas kaj brigali. — V Porečah so napravili pot za sankanje ali rodlanje, ali kakor mi pravimo za „drkanje“. Tudi mi kmetijski ljudje bi se radi malo drkali, ko bi imeli čas zato in denar za take luštne sani, kakor jih imajo meščani.

Kranjsko

Kmečki stanovski shod se bo vršil dne 31. januarja v Ljubljani. Prva točka shoda bo socialno zavarovanje. Poročal bo drž. poslanec dr. Krek. Druga točka pa bo: Vzemno delovanje „Kmečkih zvez“. — Dne 2. februarja se bo pa vršil delavski shod. Prva točka bo ista, kot na kmečkem shodu, druga točka bo pa o vzajemnem delovanju delavskih organizacij. Pozivljamo vse okrajne odbore „Slov. kmetijske zveze“, da pošljejo na ta velepomembni shod svoje zastopnike, kakor tudi posamezne kmete, da se v velikem številu udeležijo tega shoda.

Ljubljana. Za naslednika deželnega predsednika barona Schwarza, ki gre najbrže v pokoj, bo imenovan, kakor se govori, dosedanji podpredsednik grof Chorinsky. Na mesto tega pa pride baje vladni svetnik dr. Laharnar iz Černovca.

36.000 K za Südmarko. V Ljubljani umrla majorjeva vdova Pfeifer je zapustila 36.000 kron za Südmarko. „Marburgerca“ pravi, da je ta dar posledica „surovih napadov ljubljanskih nemcežrcev.“ Na to mi najboljše odgovorimo, da pridno darujemo za obmejne Slovence. To bo najlepša posledica nemških surovosti v Ptuj, Mariboru in Celju.

Imenovanja v davčni službi. Predsedstvo finančne direkcije je imenovalo dosedanje praktikante: Viktorja Damijana, Alberta Primca, Božidar Zeleznika in Rudolfa Pehačka za provizorične asistente na dosedanjih mestih.

Slovenska trgovska šola. Ministrstvo za nauk in bogočastje je vzelo na znanje, da se je v Ljubljani ustanovila slovenska trgovska šola in sicer združna šola s pripravljanim razredom. Privolilo je izredni prispevek 2500 K in 1500 K kot subvencijo za leto 1908.

Jugoslovanska socialna demokracija sklicuje na dni 31. januarja, 1. in 2. februarja strankin zbor, na katerem bo med drugimi govoril tudi najnovejši sodrug dr. Tuma.

„Rdeči prapor“ je vzel v svojo obrambo učitelje. Brani jih pred „Slov. Narodom“, kjer dr. Triler učiteljem očita komedijanstvo, nedelavnost itd. Tudi znamenje časa.

Ljudska veselica Slov. planinskega društva se vrši v Ljubljani dne 1. svečana. Čisti dobiček je namenjen za pokritje jako znatnih izdatkov za povečanje Triglavske koče.

Od žandarmerije. Prestavljen je nadporočnik Josip Kokert od žandarmerijskega poveljstva št. 2 v Pragi, k žandarmerijskem poveljstvu št. 6 v Ljubljano.

Imenovanje. Cesar je podelil višjemu računskemu svetniku in dosedanjemu predstojniku računskega oddelka, finančne direkcije v Ljubljani g. Antonu Svetku, povodom njegove vpokojitve, naslov računskega ravnatelja.

Samoumor. Na Dunaju se je usmrtil uradnik ljubljanske kreditne banke Franc Barbič. Barbič, priden in priljuden uradnik, je storil to dejanje, kakor je razvidno iz njegovih pisem, ker ga je njegov ravnatelj preveč šikaniral.

Primorje.

Tržaška liberalna dijaška mladina napravi jutri, v soboto, prvi „akademični ples“ v Trstu. V vabilu, ki so ga razposlali, pravijo, da ima ta ples dvojen namen. Prvič izobraževati narod in drugič, da se dijaki približajo inteligeni, katere člani kmalu postanejo. Da liberalni dijaki ne znajo na drug način izobraževati slovenski narod, to že davno vemo, vendar pa moramo takim prireditvam najostreje oporekati. Razmere slovenskih dijakov niso nikjer posebno sijajne, to se je pokazalo posebno zadnji čas na vseučilišču na Dunaju in drugod. Zato je skrajno neumestno, da se s takimi prireditvami navaja mladino k zapravljanju denarja, za katerega se morajo noč in dan pehati ubogi slovenski stariši. Posebno pa je obsojno vredno, da so se vabila razdeljevala tudi med srednješolsko mladino. Če že hočejo liberalni akademiki sami s plesnimi prireditvami izobraževati narod, naj to delajo, slovensko ljudstvo jim bo kmalu obrnilo hrbet, ali naše srednješolske dijakke naj pa s plesi nikar ne zapeljujejo v pijančevanje in ponočevanje.

Imenovanje. Zemljiški knjigovodja v Gorici g. Albert Urbas je imenovan ravnateljem zemljiške knjige istotam.

Trst. Pokopali smo list „Il lavoratore“. Že dosti dolgo je ležal v smrtnih mukah v skrajnih denarnih stiskah. Sedaj mu je vendar odklenkalo. Nagrobni govor je imel sam poslanec Pittoni v zadnji številki. Izrazil je up, da bo zopet kdaj mogel izhajati kot poltedenski list. Mi upamo, da slovenski tržaški delavci ne bojo več tako neumni, da bi ga podpirali in vzdrževali. Addio carissimo, a non più rivederci!

Trst. V torek so potegnili iz morja v bližini svetilnika in državnega kolodvora truplo moškega spola. Predno je prišla komisa, je truplo še enkrat zdrknilo v morje in so je še-le po dolgem trudu privlekli na suho. Dosedaj se še ne ve, kedo bi bil utopljenec.

Narodno-obrambno delo.

Pazimo na nemškutarske uradnike! Opozarjamo slovenske liste, da povsod objavljajo tudi najmanjše malenkosti proti nemškutarskim uradnikom na slovenskih tleh. To bo najboljši odgovor na nesramne napade, katere je začela „Marburger Ztg.“ nasproti slovenskim uradnikom. Številka za številko napadajo lastni tovariši pri financijah g. dr. Povaleja, to pa radi tega, ker vedo, da je edini finančni uradnik Slovenec. Gledati moramo povsod na prste nasprotnim uradnikom in javiti naravnost poslancem vse nedostatke. Klin s klinom!

Zupanstva in okrajni zastopi na noge! V severnem nižjem Avstrijskem je hotela češka občina osnovati češko privatno šolo. Okrajni šolski zastop je dovolil ustanovitev; toda deželni šolski svet Nižjeavstrijski je prepovedal šolo. Če sme celo deželni šolski svet zabranjevati Čehom češke šole, smejo tudi v prvi vrsti poklicani organi, to so občine oz. kraji in okrajni šolski sveti preprečiti pri nas Slovincih šulferajnske šole, ki so popolnoma nepotrebne na Spodnjem Štajerskem in povzročajo med ljudmi le sovraštvo in zdražbo. Vstanovitvi vsake take šole se morajo občine in okraji z vso silo upirati; zakoni jim dajo dovolj primernih sredstev.

Obmejni Slovenci pozor! Opozarjamo obmejne Slovence in sploh vse krajanje, kjer je kaka šulferajnska šola, da gledajo učiteljem nemških šol na prste. Ti so dobili od vodstva poziv, da razširjajo med slovenskimi otroki nemške knjige. Vse te knjige zavrnite, obvarujte deco pred takim čitvom.

Nemška obrambna (!) društva za protestantizem. Znano je, kako vneto in toplo bije Südmarkino srce za razširjanje protestantovske vere v naših obmejnih krajih. Št. Ilj skuša za Nemštvo obraniti (!) s tem, da tamkaj naseljuje protestantske Svabe. In ko se je nekoliko potipalo za to njeno skrivno lutrižilico, se je čisto iznenadeno pokazala ter se je jela izgovarjati, češ: protestantovske propagande sicer ne delam, vendar pa protestante naseljujem, ker so ti boljši Nemci in nimajo nobenega stika s slovenskimi kaplani. Tudi Schulverein, ki tako rad naglašja, da stoji nad vsemi veroizpovedanji, je že večkrat izdal svoje protestantizirajoče instinkte. Kako rad podpira nemške protestantske šole. Za te šole je samo v Galiciji in Bukovini prispeval 19.380 K. In ravno kar se zopet iz Galicije poroča, da je Schulverein za novo protestantsko šolo v Stryju daroval 10.000 kron. Ali bi za izrazito katoliško šolo tudi dal kaj podpore? Do sedaj se kaj takega še ni slišalo! Vedno novi dokazi za staro resnico, da deluje nacionalno in radikalno Nemštvo proti slovanski narodnosti in proti katoliški veri.

Nestrpno delovanje nemškega Schulvereina. Nemški Schulverein pozivlje v svoji korespondenci vse občine, v katerih je nemško zastopstvo, da naklonijo društvu ob sklepnem letnem računu denarnih prispevkov. Vodstvo je doposlalo na javne zastope dotične prošnje. Jako značilno je, da že v istem listu napada vodstvo občinski zastop Fehring, ker je ta odklonil predlog, da se podeli društvu podpora. Čudimo se le vladi, da tako mirno gleda vmes, kako prestopajo občine svoj delokrog. Povsod dobro vedo ljudje, da društvo nima nobenega blagega namena, temveč da le potujčuje obmejne Slovence in druge Slované. Slovenske občine, poskusite še ve srečo in darujte večkrat po možnosti kake svoto v strogo narodne namene, osobito za obmejni sklad!

Južna železnica nasproti Slovincem. Na Štajerskem in Koroškem smo večkrat tožili, kako podpira nemškutarstvo južna železnica. Sedaj je menda že precej dosegla svoje namene v teh pokrajinah, zato je posegla tudi že na Kranjsko. Kakor poročajo listi, je vložila v kranjsko nemško hranilnico, v katero po septemberskih dogodkih ni več tako velik dotok, nad 4 milijone kron. Kjer le more, tam deluje proti slovenskemu ljudstvu. Mislimo pač, da mi lahko plačujemo privatnemu podjetju z občutljivimi zausnicami. Zato opozarjamo vse javne zastope, občine in okraje, ki ležijo ob železniški progi, da uporabijo vsako priliko in nastopajo proti vsakemu še tako malenkostnemu nedostatku. Takih je na tej progi dovolj: vodstvo južne železnice bede s časom že uvidelo, da ne gre izzivati slovenskega ljudstva. Kjerkoli zapazite zlasti v tehničnem oziru nepravilnosti, ali da preti splošni varnosti kaka nevarnost, prijavite „Straži“, ki hoče stvar zasledovati do konca.

Soštanj. Dobri nauki šulferajnske dvorazrednice v Soštanju že rodijo imenitne sadove. Učenci te šole so razposajeni, dirjajo po cestah, kričijo in se prepirajo, kakor da bi se že vadili hajlati. Marsikateri kmet jih opazuje mirno in maja svojo glavo, vprašajoč svojo pamet, če je zares taka prava nemškutarska kultura. V božičnih praznikih si pa te paglavce povsod srečal s cigareto v ustih. Mogoče je celo, da so ti odgojitelji delili za božičnico cigarete; saj s temi bi se gotovo prikupili mladini. Le tako naprej!

Šulferajnske šole na Spodnjem Štajerskem. Pripravljajte se, rodoljubi, na konec šolskega leta v Veliki noči! Treba je pozornosti nasproti šulferajnskim šolam. Marsikatera teh šol bi se bila zabranila, če bi posegli odločno domačini vmes. Opozarjamo na te šole: trirazrednico v Sevnici, Slov. Bistrici in Hrastniku, dvorazrednici v Soštanju in na Pragarškem, enorazrednico v Velenju in na novo šolo v St. Lenartu v Slov. goricah. Poučujte slovensko ljudstvo, da daje svoje otroke v slovenske šole. Župani, ki imajo le količkaj upliva pri ljudeh, naj naravnost

prepovedo pošiljati slovenske otroke v nemško šolo. Če smejo Madžari celo v Budimpešti zahtevati, da ne sme nobeden ogrski državljani v nemško šolo, potem pač tudi pri nas lahko župan zahteva, da smejo pohajati v take šulferajnske šole le nemški otroci. Na delo!

Nemškemu Schulvereinu so med drugimi podelili podpore ti le javni zastopi: okrajni zastop v Gradcu 200 kron, občina Bruck 161 kron 30 vin., občina Ptuj 50 kron, Slovenji Gradec 20 kron, hranilnica v Rogatecu 120 kron: na Koroškem: Krka 10 kron, St. Rupert 10 kron, St. Vid 20 kron, Bistrica 74 kron 30 vin. Ptujski, slovenjegraški Slovenci, zakaj ne protestirate proti zlorabi vaših davkov; Rogaški Slovenci pa le še pridno nosite v hranilnico, ki podpira nam najbolj sovražna podjetja.

Nemštvo se širi že na Hrvaškem. Opozoriti moramo brate Hrvate, ki gotovo ne čutijo še tako na živem mesu nemškutarstva kot mi Slovenci, na izredno žilavost, s katero so začeli razširjati svojo kulturo (?) Nemci v Novem Slankamnu v Slavoniji. Prebivalci tega kraja še najbrž sami ne opazijo, koliko važnosti pripisujejo Nemci zadnjim volitvam v občinski zastop, pri katerih so prodrli s petimi kandidati; upajo celo, da dobijo nemškega župana. Zalostne razmere morajo biti med temi Slovani; Nemci se celo ponašajo, da postajajo kraji, v katerih se naseli ena nemška obitelj, v 20 letih docela nemški. Tudi v Zemunu so ustanovili nemško telovadno društvo, ki hoče z nemškim pevskim društvom prirediti še to leto velikansko vsenemško slavnost. Upamo, da si Hrvati ne bodo pustili dopasti takih izzivanj. Pozor na jugu! Privandrance nemškutarske potisnite v kot!

Tečaji za slovanske jezike za dunajske trgovce. Vodstvo dunajskega trgovskega društva je sklenilo ustanoviti tečaje za češki, poljski, slovenski, rusinski, hrvaški in bolgarski jezik. S tem ne nameravajo drugega, kakor odjesti kruh slovanskim trgovskim nastavljenecem. Zopet nov dokaz nemške nestrpnosti proti Slovanom.

Razgled po svetu.

Katoliško gibanje na Angleškem. Odkar se je pričelo takozvano oksfordsko gibanje pod velikim konvertitom Newmanom, pa do leta 1899, torej v teku 50 let, je prestopilo 1517 izobražencev na Angleškem v katoliško cerkev; med njimi 446 anglikanskih duhovnikov, 417 parlamentarcev, 205 častnikov, 162 pisateljev, pesnikov in časnikarjev, 129 pravnikov, 60 zdravnikov, 39 pomorskih oficirjev, 39 baronov, 17 perov. Izmed konvertitov jih je postalo 188 redovnikov 209 pa svetnih duhovnov.

Nemci so sklenili ustanoviti nemški narodni svet za Šlezijo.

Napad ob Drini. Poročila, da sta bila pri zadnjem napadu na orožnike ustreljena tudi dva Srba, so neresnična.

Angleški kralj bode baje februarja meseca obiskal arigrad. To poročilo je zelo razveselilo Turke.

Vseslovanska časnikarska zveza, se je osnovala v Pragi. Notranje ministrstvo je že pregledalo pravila in poslalo dovoljenje zveze s sedežem v Pragi.

Stališče Vatikana napram zakonu o ločitvi cerkve od države na Francoskem se bo spremenilo. Tako so pisali zadnji čas nekateri francoski časniki. Zdaj je pa bila poslana iz Rima v „Echo de Paris“ izjava, v kateri se med drugim glasi: „Če je položaj cerkve na Francoskem žalosten, obžaluje to sv. stolica v prvi vrsti, vendar pa je tudi prepričana, da se bo le tedaj posrečilo izboljšati položaj cerkve na Francoskem, ako ostane sv. stolica na dosedanjem stališču.“

Nemiri v Indiji. V Kalkuti je prišlo do spopada med Mohamedanci in domačimi Hrudestanci. Popad je bil tako silovit, da so morali vojaki poseči vmes. Rabiti so morali orožje, ker so uporniki navalili na nje. Oddali so več strelcev. Mnogo oseb je ustreljenih in ranjenih. Nad 200 puntarjev je pa zaprtih.

Zima v Rusiji. V vseh krajih Rusije vlada strašanska zima. V južni Rusiji zametavajo sneženi zameti pota in prehode, da je promet zelo otežkočen. Promet na nekaterih železnicah je popolnoma ustavljen. Mraza je nad 30 stopinj. V ruski Poljski vlada bojazen, da bo tudi na južni meji ustavljen promet radi velikih zametov. Sneg zapada vedno bolj in zasipa prehode in pota. Čuje se tudi, da je zahteval ta neznosen mraz že več žrtev od vojakov, ki so stali na straži.

Usodepolno padanje števila prebivalstva na Francoskem. Na Francoskem zadnja leta veliko več ljudi umrje nego se jih rodi. Dočim je namreč minulega leta padlo na Francoskem število duš za 20.000, se je število na Nemškem pomnožilo za 900.000. Francoski pisatelj je imel torej prav, ko je vzkliknil: „Danes je na Francoskem več krst, kakor zibelk: to je začetek konca. Na ta način morajo propasti narodi vsled lastne krivde, kadar imajo prekrščevarji temeljne zakone nature.“

Novi učiteljski zakon na Tirolskem. Tirolski deželni zbor se bavi v prvi vrsti z novim učiteljskim zakonom. To vprašanje so pri agitaciji stranke izrabile za svoje namene, čeprav so učitelji vseh struj dosedaj držali skupaj, da bi si izboljšali svoj položaj. Čeprav obstoji sedaj tirolski deželni zbor iz več strank in nobena stranka ni storila toliko za učitelje, kakor kršč. socialci, vendar učitelji ravno te najljubeje napadajo. To kaže, da so prostomislici in socialni demokrati znali vplivati na učiteljsko gibanje, ki je bilo prvotno popolnoma stanovsko in gospodarsko in je politično izrabiti.

Naročite „Stražo“!

Casnikar prijet v Črni gori. V Črni gori so prijeli dopisnika poljskega lista „Kurjer Lwowski“, ker so ga smatrali za politično sumljivega. Uredništvo se je takoj brzojavno obrnilo do črnogorske vlade s prošnjo, da se mu prizna njegova legitimacija in se ga oprostijo iz zaporu.

Bivši poslanik Pavlov. Proti bivšemu ruskemu poslaniku v Koreji, državnemu svetniku Pavlovu, se je vpeljala preiskava, kateri je predsedoval general Frolov. Očita se mu, da je izdal za časa svojega službovanja na daljnem vzhodu brez posebnega vzroka nad šest milijonov rubljev.

Potres v Italiji.

Poslednja noč v Messini. Neki potnik opisuje noč pred potresom v Messini tako-le:

Sel sem se po končani gledališki predstavi malo sprehajal po ulicah in sem prebil do petih v jutro v kavarni, ker sem hotel v jutro odpotovati. Komaj sem bil dobro na krovu parnika, že se je pričela nesreča. Od daleč se je začulo silno bobnenje in v tistem času se je dvignil parnik kvišku in se zopet pogreznil v morje. Valovje se je jelo grozovito peniti in dvigati. Pred našimi očmi so se rušile hiše v mestu. Parnik bode vržen ob obalo in jaz sem se že pripravil, da skočim v vodo. V tem hipu se je parnik zopet dvignil, morje je odprlo svoje nenasitno žrelo, voda je preplavila obalo in tresčila našo ladjo na suho. Ne spominjam se več, kako sem prišel na suho. Samo to sem videl, kako se je vlak prevrnil s tira. Pretrgali so se vsi konopci za usidranje. Na kopnem so se rušile hiše in iz tisočerihih grl so se razlegali obupni klici na pomoč. Jaz sem bežal kakor brezumen po železniškem tiru, dokler nisem dospel do postaje. Truplo za truplom je ležalo pod razvalinami. Na jednih vratih čitam napis „Postajenačelnik.“ Planem notri, da ga vprašam, kaj da se je zgodilo. Padem na tla. Vse roke so mi polne krvi. Padel sem čez mrtliča, ki je imel glavo popolnoma razdrobljeno. Ne daleč od mene kleči mladenič in koplje po kamenju in kliče očeta, držaje jedno truplo v rokah; toda ko zapazi, da je oče že mrtel, tedaj zatuli ko divja zver in se zaleti ob zid, hoteč si razbiti glavo. Jaz sam bežim ko besen od morske obali, misleč, da je rešitev na kopnem. Ali, o groza, mesta ni več; vse ulice so zasute. Tu me napadejo razbojniki, vzamejo mi uro, verižico in ves denar, kličoč: „Dajte nam nekaj, ker moramo tudi mi živeti.“

Vjeti razbojniki. V Messini so vlovili do sedaj nad 200 sumljivih ljudi, ki so jim dobili pri tem, ko so razkopavali po razvalinah in ropali.

Izkopavanje novcev in trgovskih knjig. Oni messinski trgovci, kateri so si rešili življenje, so naprosili vlado, ako bi jim dovolila izkopavati svoje novce in svoje trgovske knjige. Vlada jim tega ni dovolila. Kamora se bo sestala 11. jan. in bo sestavila seznamek vseh onih ponesrečenih, ki se ne pokažejo v teku treh dneh.

Maše za dušnice. V cerkvi sv. Petra v Rimu so se brale maše za dušnice za vse, vsled potresa ponesrečene žrtve. Maševal je tudi nekdanji državni tajnik kardinal Rampolla. V sredi cerkve se je dvigal mogočen katafalk, osvetljen s tisočerihi svečami. Mnogoštevilno občinstvo je polnilo cerkev.

Oficijelno glasilo radi mrtvecev. Minister Orlando je objavil razglas, po katerem je dosedaj poginilo v Messini polovico prebivalstva. Mrtvecev je okoli 80.000. Širi se velika bojazen, da ne bi nastala kaka epidemija, ker leže mrtveci tri kilometre daleč naokoli.

Državna pomoč. Državni zbor se bode sestel v najkrajšem času, da reši predloženo zakonsko osnovo in privoli znesek 30.000.000 lir v to svrhu, da se pomaga ponesrečencem.

Bodočnost Messine. Javlja se, da se šest mesecev ne misli v Messini nič pričeti. Kar se tiče zopetne zgradnje mesta Messine, se bodo izdale najstrožje odredbe, katere se bodo najbolj naslanjale na gradbeni sestav in material in na širino ulic.

San Giovanni uničen. Malo mestece San Giovanni v bližini Sazara je popolnoma pokončano. 110 oseb je našlo smrt pod razvalinami.

Delo na messinskih razvalinah. Na razvalinah v Messini in v Reggio di Calabria dela noč in dan nad 10.000 vojakov in preko 1500 mornarjev raznih velesil. Vojaki izkopavajo sedaj samo še mrtvece, redko še katerega ranjenca. Večina mrtvecev je podlegla, ker ni bilo pravočasne pomoči.

Nova Messina. Minister Orlando je izjavil, da se bode mesto Messina zgradilo kot novo moderno mesto s 50.000 prebivalci. Zgradba se bode izvršila deloma s pomočjo države, deloma po privatnih pripomočkih.

Novi sunki. V Messini so se ponavljali zopet novi sunki. Vse one hiše, ki so ostale še pri prvem potresu cele, so se porušile. Med ljudstvom vlada panika.

Zahvala vojakom. Kralj Viktor Emanuel se je v posebnem govoru zahvalil vojakom za njih požrtvovalno delo pri izkopavanju. Naglašal je, kako ga je razveselilo, ko je zvedel, s kakšno požrtvovalnostjo da so pomagali tudi pomorščaki, častniki kot navadni mornarji vseh velesil, blažiti gorje, ki je zadelo Italijo.

Dar Zjedinjenih držav. Kongres Zjedinjenih držav je daroval na zahtevo Roosevelta 500.000 dolarjev za nesrečne žrtve v Italiji.

Narodno gospodarstvo.

O slovenskih trgovcih! Straža bode od časa do časa še posebno opozarjala na slovenske trgovce, katere moramo podpirati. V Mariboru priporočamo za sedaj zlasti g. Šepeca, ki je svojo prodajalno razširil in si nabavljal manufakturne blaga vsake vrste, da lahko postreže vsakomur. Njegova trgovina je na Grajskem trgu v lastni hiši. Kmetje in posestniki iz okolice! Če pridete v mesto kupovat, ne pozabite na slovenskega trgovca Šepeca, ki vsakemu prav dobro postreže. Vse natančneje pove inserat.

Žitni trg. Vreme je bilo zadnji čas zelo jednako. Tuptam je pričelo snežiti po vseh krajih; imeli smo skoro trajno hladno vreme, spojeno z hladnimi vetrovi. V gospodarstvu vlada popolni mir, ker je jesenska setev popolnoma pokrita s snegom in ji nizka temperatura nič ne škoduje. V inozemstvu se je vreme znatno menjalo. V Italiji, Franciji in po Balkanu so bile padavine bolj močne, a v Nemčiji je vladala do sedaj zelo ostra in suha zima.

Kar se tiče žita, se je cena na mednarodnem trgu v minulem tednu zelo menjavala. Severoameriške zjedinjene države razpolagajo s Kanado vred z nad 23 milijoni meterskih centov pšenice; to je velikansko število, katero se še do sedaj ni pojavilo in bi bilo pri srednji žetvi skoraj neverjetno. Število je naraslo radi tega, ker je bil izvoz na nemške in angleške trge jako minimalen. Kar se tiče južne Amerike, sosebno Argentini, je stanje jako nepovoljno. Vreme za izvoz v Evropo je jako neprilичno, ker je ukroevanje blaga radi nepovoljnega vremena zelo otežavljeno, da, katerikrat skoraj nemogoče.

Na zapadno-evropskih trgih se situacija ni spreobrnila. Posebno Nemčija se drži zelo rezervirano napram uvozu, kar prav nepovoljno upliva na Ameriko, katera je na izvoz vezana. Ponudbe z Balkana se gibljejo v povoljnih mejah ter notirajo v avstro-ogrskem carinskem področju veliko nižje nego v ogrskem.

Cene na terminkem trgu so bile za prošli teden sledeče: pšenica za april najvišje 12.81, najnižje 12.57; pšenica za oktober najvišje 11.11, najnižje 10.80; rž za april najvišje 10.41, najnižje 10.10; rž za oktober najvišje 9.36, najnižje 9.02; koruza najvišje 7.41, najnižje 7.20; oves za april najvišje 8.71, najnižje 8.54.

Avstrijsko-ogrska lepna industrija. Kar se tiče izdelovanja lepa, je stanje te industrije za našo državo jako ugodno. Vse izdelovanje ima akcijska družba za kemično industrijo v rokah. V pretečenem letu je bil promet malo bolj slab, vendar je izplačevala deželna banka, katera posreduje prodajo v naši monarhiji, višje dividende, ker je zvišala nekoliko cene. Avstrijski kartel lepne industrije ima sedaj čisto novo sestavo. Obstoji namreč iz dveh družb z omejeno zavezo, katerih ena samo kosti kupuje, druga pa prodaja izgotovljeni lep. Obe družbi imata sedež v Berlinu, kjer se lahko udeležita udobnosti nemških kartelnih postav. Za slučaj kake konvencionalne kazni so založile vse lepne tovarne, katere pripadajo kartelu, določene zneske kot kavicjo. Radi nakupovanja kosti in prodaje lepa je sklenil kartel pogodbo s Holandsko, in na Angleškem ustanovil zaradi prodaje lastno pisarno.

Tovarna za izdelovanje kartona admontskega samostana v Tribnu se je povečala. Prevzel jo je inženir Franz za 20 let v najem in bode pomnožil izdelovanje, da s prilagodi potrebam konsuma.

Plzenska pivovarna. Večkrat se je že čulo in slišalo, da je najboljšo pivo ono iz meščanske pivovarne v Plznju in da je pivovar v domačih čeških rokah. Ali temu ni tako; to je dokazal sam Volksrat Böhmerwaldovcev, ko je svaril svoje pristaše, naj ne bojkotirajo imenovanega pivovara, ker je z večine v nemških rokah. To pove dosti.

Izvoz v Brazilijo. Avstrijsko-Ogrska si hoče pridobiti na zahodu to, kar je po najnovejših dogodkih izgubila na vzhodu in Balkanu. Poskusiti hoče najprej v Braziliji. Neki inženir, kateri je dobro znan z razmerami v deželi, hoče v Rio de Janeiro ustanoviti trgovino z avstrijskim blagom kakor: tehničnimi potrebščinami, poljedelskimi stroji, orodjem itd. Izdal je tudi brošurico, tičečo se izvoza samega.

Goljufija nemške obrtnije. Razna zdravilna sredstva in takozvani „redilni izvlečki“, ki se po večini izdelujejo v raznih nemških tovarnah v rajhu, se v obilnem številu priporočajo po naših listih. Pač bi bilo bolje, da bi noben pošten list ne prinesel več takih oglasov in priporočil, ker prvič taka sredstva ne obstojajo iz tiste tvarine, iz katere bi morala biti po oglašu (kakor najnovejši škandal z mesnim izvlečkom Puro); drugič pa so taka sredstva tudi jako draga za prazen nič. Pozor torej na razna nemška zdravila in izvlečke, ki jih proizvajajo nemške tovarne.

Nainovejše vesti.

Imenovanje. Stolni kaplan v Mariboru, vlč. g. dr. Fr. Krulje, je imenovan za dekana in nadžupnika v Laškem trgu. **Seje za podporo po suši** v Gradcu dne 7. jan. so se udeležili v imenu Slovencev gospodje deželni odbornik Robič, državni poslanec dr. Korošec in nadrevizor Vlad. Pušenjak. Sklenilo se je, da se bo po suši prizadetim posestnikom oddalo po znižani ceni še 110 vagonov sena in 190 vagonov slame. Upati pa je, da se bodo o se več storilo za bedno kmečko

prebivalstvo, ker je vlada obljubila, da bo še znaten znesek prispevala. Razdelilo se bode tudi po znižani ceni 23 vagonov otrobov. Občine naj vlagajo prošnje pri okrajnih glavarstvih. Obširno poročilo o celi podporni akciji prinese prihodnja številka „Slovenskega Gospodarja.“

Drugi mednarodni arheološki kongres se vrši letos ob Veliki noči v Kairi v Egiptu. Egiptovska vlada je izrazila željo, da se k shodu povabijo vsa avstrijska historično-znanstvena društva. Kakor slišimo, bo tudi naše „Zgodovinsko društvo za slovensko Štajersko“ odposlalo svojega zastopnika.

V Messini je dosedaj ustreljenih že nad sto roparjev, ki so ropali po razvalinah.

Portugalska kraljica—mati je hudo bolna. Boje se katastrofe.

15 oseb zmrznilo. Neko armensko karavano, obstoječo iz 40 oseb je Ruzdix ob vzhodni obali Črnega morja zalotil hud snežen vihar. Petnajst oseb je zmrznilo, vsi drugi pa so dobili po udih hude ozeblane.

34 ljudi utonilo. Ruski tovorni parnik „Stojatoslav“ je v sredo po noči v bližini Tuapse trčil z nekim grškim parnikom in se potopil. 34 oseb je utonilo; rešiti so mogli samo štiri.

Shod za slovensko vseučilišče v Ljubljani. V nedeljo 10. t. m. se vrši v Narodnem domu v Mariboru ob pol 11. uri dopoldne shod, na katerem se bode razpravljalo vseučiliško vprašanje in pa naravnost kričeče razmere, v katerih morajo živeti slovenski vseučiliščniki na nemških univerzah. Mariborski Slovenci! pridite vsi na shod; vsak naj vzame svojega znanca seboj, da bode manifestacija tem izdatnejša.

Okna je pobijal. Kočijaš Franc Drathschneider se je bil sladkega vinca tako navlekel, da je šel kavarni Jožefe Namestnik v Tegethofovi ulici šipe razbijat. Seveda ga je minilo takoj veselje za razbijanje, ker se je pri tem tako težko rnil, da so ga morali z rešilnim vozom odpeljati v bolnico.

Vincencijeva družba ustanovi novo pedružnico za frančiškansko predmestno župnijo. S tem se ustreže veliki potrebi.

Ruski minister za zunanje zadeve Izvolski gre, kakor poročajo, za poslanika v Berlin, ker dosedanji poslanik Osten-Sacken ne mara več ostati na svojem mestu.

Nesrečna Italija. V Palmi divjajo črne koze. Odposlano je tjakaj seruma za 20 tisoč injekcij.

Somišljeniki!

Zahtevajte „Stražo“ po vseh gostilnah in kavarnah; izogibajte se trgovcev, ki niso naročeni na krščanske liste.

Kdor

hoče prodati ali kupiti kako posestvo;

Kdor

hoče prevzeti ali oddati kako posestvo, hišo, obrt itd. v najem;

Kdor

želi dobiti kako službo kot oskrbnik, šafar ali majar, strežnik, sluga, hlapec, viničar, gospodinjo, kuharico, hišno ali deklo, ali pa najeti strežnike, služabnike in obrtne delavce vseh strok;

Kdor

hoče prodajati ali kupiti stvari in različne potrebščine, naj to naznanja v Uprav. »Straže«.

MALA NAZNANILA

ki se sprejemajo po 2 vin. od besede, najmanjši znesek je 50 vinarjev.

Kdor želi pojasniti o rečeh, ki so naznanjene v inseratnem delu, naj pridene za odgovor z namko 10 vinarjev. Drugače se ne odgovori.

Dva močna učenca, zmožna slovenskega in nemškega jezika, iz boljše hiše sprejme takoj v trgovico mešanega blaga Karl Cimperšek, S. F. Scholk naslednik Ševnica ob Savi. 20

Na prodaj je pod Pilštanjem, 80 minut od Kozjega ob okrajni cesti v ravni lepo posestvo obstoječe iz zidane hiše, gosp. poslopja in svinjaka, zraven spadajo dobri travniki, njive, sadno drevje in vodnjak pri hiši, v rodovitnem kraju; prodaja se za primerno ceno. Oglasiti se je treba pri Rozaliji in Belinci, posestnice v Pilštanju.

Obrtnik, samski, 32 let star, se želi oženiti z gospd. delavkega stanu, tudi vdovo brez otrok, ki bi imela kak h par sto kron premoženja ne pod 30 let staro. Poudbe s sliko p.d A. J. Burgasse 6. Maribor. 28

Oskrbnik (majer) s svojo ženo bi rad prišel oskrbovat kako posestvo ali gospodarstvo. Oba sta v srednjih letih brez otrok. Več pove upravnistvo Straže. 21

Prostor (lokal) tik mesta Celje, kjer je do zdaj dobro obiskana trgovina mešane stroke, se da takoj zopet v najem ali pa prodaja s hišo. Natančne pogoje pove uprav. »Straže“. 5

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Grajski trg št. 2 v hiši gostilne pri črnem orlu (Schwarzen-Adler).

Denarni promet je tekom osem mesečnega poslovanja čez en milijon kron.

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadne po 4%, proti 3 mesečni odpovedi po 4½%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštne hranilne položnice na razpolago (šek konto 97.078). Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 4¾%, na vknjižbo sploh po 5%, na vknjižbo in poroštvo po 5½% in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. — Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. dopoldne in vsako soboto od 8 do 12 dopoldne, izvenredni prazniki. — V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Polasnila se dajejo

in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8.—12. dopoldne in od 2.—5. popoldne. 6

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Hiša št. 31 in 34 z vrtnom

»»»»»»»»»» v Slovenski Bistrici. ««««««««««

Kmetija s hišo in gospodarsk. poslopjem

»»»»»»»»»» v Črešnjevem gradu pri Stopercih ««««««««««

z okoli 90 oralov zemljišča.

Kmetija na Račevcu-u v Dežnem

z okoli 13 oralov zemljišča.

Kmetija na Jurek-u v Dežnem

z okoli 20 oralov zemljišča.

Kmetija na Badenikovem v Dežnem

z okoli 36 oralov zemljišča.

Se pod ugodnimi pogoji proda, več se izve pri Anton Belec-u v Šent Vidu nad Ljubljano. 22

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Trgovino s papirjem in pisalnimi potrebščinami priporoča narodni trgovec 9

Vilko Weixl

Gornja gospodska ulica št. 33.

Svoji k svojim!

Urar, očalar in zlatar

Franjo Bures

Maribor, Tegethofova cesta 33

pred kolodvorom, 10

priporoča svojo bogato zalogo, zlatnine, srebrnine, ur itd. po najnižji ceni.

Popravila se točno in hitro izvršujejo.

Svečar in medicar

Jožef Dufek, MARIBOR

Viktringhofova ul. 30

priporoča prečastiti duhovščini veliko zalogo lastno izdelanih voščenih sveč. 20

Franc Podgoršek

bandažist in rokavičar, 21

Maribor, Grajska ulica št. 7

se priporoča cenj. občinstvu v izdelovanje vsakovrstnih bandaž in rokavic.

Popravila se točno izpolnijo.

Tvrdka K. & R. Ježek

ima veliko zalogo vseh vrst kmetijskih strojev

in se gospodarjem posebno priporoča.

V zalogi so mlatilnice, slamnoreznice, reporeznice, mlinci za jabolke, žitne čistilnice, drobilni mlinci. — Podpisani Vam preskrbi tudi vse druge stroje, ki so potrebni pri kmetijstvu, tudi motorje, sesalke in tudi vsa popravila.

Zastopnik: Vekoslav Muhič v Ptuj.

Najlepše in najcenejše razglednice

dobijo trgovci in drugi odjemalci v Trgovini tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

Cerkveni slikar in pozlatar

Peter Marković

akad. slikar in pozlatar v Rožku na Koroškem

se priporoča čast. gg. duhovnikom za oltarne slike in za popravo celih cerkev in oltarjev. Cene zmerne po dogovoru. Kot spreten portretist povekšuje tudi fotografije na slike v oljnatih barvah. Portrete in oltarne slike izdeluje sedaj v zimskem času doma v svojem ateljeju. 23

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Edina narodna steklarska trgovina

Fran Strupi, Celje

priporoča svojo bogato zalogo stekla, porcelana in kame-nine, vsakovrstnih šip, svetilk, ogledal in okvirov za podobice. Prevzetje vseh steklarskih del pri cerkvah in pri-
vatnih stavbah. 2

Najnižje cene! Najsolidnejša in točna postrežba!

Na debelo. Na drobno.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Srečkanje je že 21. januarja 1909.

Jubilejne srečke

za sklad vdov in sirot „EDINOSTI“.

2200 srečk 1 krona 2200 srečk

Glavni dobitak **25.000 K.**

Dobe se v tobakarnah, loterijah, davč. urad. i. t. d. 24

Tovarna za glinske izdelke

v Račju

izdela najboljšo opeko. Zaloga v Mariboru, pri kamnoseku Gajserju, Cesar-ska cesta. 13

Kupujte manufakturno blago v stari trgovini

Jože Ulaga

MARIBOR,

Tegethof-ova cesta

» 8 » št. 21. » »

Jakob Vezjak

krojaški mojster

Maribor, Šolska ulica

se priporoča v izdelovanje oblek po najnovšem kroju. 12

Izdelovanje vsakovrstnih pletenin.

Dosedajni promet čez 4 milijone.

Vplačani deleži združnikov: 18530 K

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

v lastni hiši (Hotel pri belem volu) v CELJU, Graška cesta.

Poštno hranilnični račun št. 92.465. — Telefon št. 8.

Hranilne vloge se obrestujejo po 4½%, brez odbitka rentnega davka.

Domači hranilniki se dajejo na dom brezplačno.

Hranilne knjižice drugih zavodov se sprejemajo kot vloge, ne da bi se obrestovanje prekinilo.

Posojila na zemljišča po 5% do 5½%, brez in z amortizacijo.

Posojila na zastavo vrednostnih listin.

Osební kredit na menice in v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji.

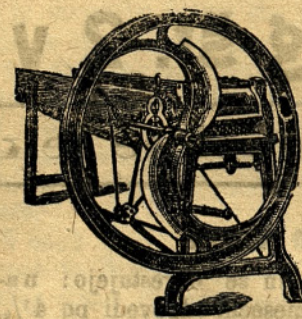
Konvertacija vknjiženih dolgov z najmanjšimi stroški.

Oskrbuje svojim članom izterjevanje njihovih terjatev.

Brezplačno reševanje vseh zadev.

Jožef Pfeifer

v Hočah pri Mariboru
tovarna za kmetijske stroje
in livarna za železo.

Izdeluje v velikem številu najnovejše in boljše rezalnice za kladivo, ki režejo za konje in govejo žival, v dolgoti od 6 do 150 mm, ali od ¼ do 6 colov. K. M. H. Cena 120 kron.

Jamstvo eno leto.

Popravila strojev točno, po ceni.

Slovenci, zahajajte v domačo tovarno po stroje!

Prodaja se tudi na obroke.

Izdeluje tudi rezalnice za repo, sesalke za gnojnico, vitelje, raznovrstne mlatilnice, čistilnice itd. itd. po najnižji ceni.

Drozgalnice za sadje, najboljša sistema.

Ceniki

se pošljejo brezplačno.

823

Motorje

na bencin ali petrolin, kot izvrsten pripomoček za kmeta ali obrtnika, lahko priučljivi, priporoča s 3 konjskimi silami za 1140 Kron, 4 konjske sile za 1350 K, itd. do 150 P S, motor s 6 konjsk. sil. težje vrste, ima za oddati, tudi mlečne separatorje od 150 K naprej, štedilne kotle do 500 K, gnojne pumpe na keteno, cirkularne in druge žage ter vse druge kmetijske stroje, napravlja domače mline na jekl. plošče ali na umetne kamne za vsako rabo vse pod strogim jamstvom, dopisuje se slovensko in nemško.

Josip Božič, strojski stavbenik v Dolini pošta Grafenstein, Koroško.

Slovenci spominjajte se Slovenske
krščanske socijalne zveze in da-
rujte za obmejne Slovence.

Trgovina s specerijskim
blagom premogom in dr-
vami

Pohištvo

v veliki zalogi, kakor tudi
žimnice, divane, ogledala
po najnižji ceni.

A. Vertnik,

Franc Pleteršek

Koroška cesta šte. 9.
se priporoča slav. občinstvu.

Maribor, Koroška cesta 10.

Slovenci!

Vaša narodna dolžnost je, da
kupujete vse manufakturno
blago v trgovini, kjer je dobro
in najceneje in taka je trgovska hiša
na drobno in debelo

R. Stermecki, Celje

Vzorci proti vrnitvi zastonj, blago
proti povzetju in čez K 20—franko po
avstro-ogrskih deželah.

Za nakup priporočamo tvrdko
M. E. Šepec, Maribor
Grajski trg šte. 2

katera prodaja po najnižji ceni vsakovrstno modno blago za ženske
obleke, svilnate in druge robce, vse vrste najboljše perilno blago,
vsakovrstno sukno (štofe) za moške obleke, posvršnike, fino sukno
za talarje in salonske obleke, srajce, ovratnike, kravate, naram-
nice, nogavice, dežnike, obrisače, mizne prti, odeje, preproge,
zastore, razni cvilih, perje za blazine itd.

Trgovina tiskarne sv. Cirila v Mariboru, Koroška cesta šte. 5

Zastonj

se ne trži, ampak po zmerni ceni s ti-
skovinami za posojilnice, ki so pri lju-
bljanski ali celjski zvezi, za občinske
urade, za krajne šolske svete in šolska
vodstva, za odvetnike, notarje, trgovce
obrtne in zasebnike in vsa društva.
Krasne diplome za častne ude, zavitke
in pisma s tvrdko, vizitke, vabila za
društvene veselice, lepake in letake iz-
deluje tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Zastonj

se ne trži, pač pa po nizki ceni s
trgovskimi knjigami, odjemalnimi knji-
žicami, papirnatimi vrečami, kredo, svin-
čniki, črnilom, peresi, tablicami, kartami
za tombolo, lampijoni, papirnatimi kro-
žniki in serviet, pismenim papirjem v
mapicah in kasetah, albumi za foto-
grafije in razglednice, spominskimi
knjigami za gospodične, vsakovrstnimi
razglednicami.

Zastonj

se ne trži, pa ugodno kupite podobice
za molitvenike, slike v spomin na prvo
sv. obhajilo, podobe sv. družine za steno
z milo godbo po 15 K in 20 K, sten-
ske slike papeža, cesarja, škofa, raznih
svetnikov, različne vence iz ribje kosti,
lesa in kokosa, svetinje iz aluminija, ki
nikdar ne rjavijo, škapulirje vsake
vrste, križce stoječe, ki se rabijo pri
bolnikih in križe viseče za steno.